

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 130.

Maribor, dne 8 novembra 1912.

Letnik IV.

Na pol pota.

Naša bojazen, da bodo veliki, historigeni sedanjí dnevi našli male, kratkovidne ljudi, se žalibog uresničuje. Pod silo bolgarskih zmag so velevlasti spremenile svoj balkanski politični črto in tudi Avstrija je v ponedeljek po grofu Berchtoldu dala oficijelno slovo svoji status quo-politiki. Bila je ta politika velika nesreča za balkanske narode in mi smo vsled nje prijađrali srečno tako daleč, da nas na Balkanu nihče ne mara. Treba je pa bilo vendar, da se je prelilo potoke krvi in je padlo na desetisoče mladih, kreplih mož in mladeničev, predno je diplomatija pustila pasti svoje zastarelo stališče. Sedaj grozi nevarnost, da se avstrijski diplomati zajedó v novo nesrečo. Kakor v svoji kratkovidnosti niso hoteli svoje politike revidirati, dokler niso balkanske države proti njihoví volji same temeljito obračunile z njihovim ljubljencem Turkom, tako hočejo ostati tudi sedaj na pol pota. Berchtold je v svojem ekspezeju sicer priznal opravičenost balkanskih držav, ki zahtevajo priborjene teritorije zase in je tudi povdarjal, da hoče monarhija ustvariti trdne temelje prijateljstva z balkanskimi sosedi, a nastopanje ofic. krogov proti Srbiji v zadnjih dneh kaže, da Berchtold svojih besedi o prijateljstvu ni resno mislil. Avstrija, ki priznava konsekvence, ki jih izvajajo balkanske države iz svojih krvavih zmag, bi morala skrbeti, da ostane z ojačenimi in povečanimi sosedi v prijateljstvu. Že do sedaj nam je vloga varuha in predstojnika, katere smo skušali igrati na Balkanu, samo škodovala, od sedaj naprej, ko reprezentirajo združene in solidarne balkanske države moč velesile, je taka vloga sploh nemogoča in hrepenenje po njej bedasto in abotno. In balkanske države so se sedaj otresle vseh jerobov, njihova samozavest se je silno dvignila, njihova živ-

ljenjska moč in volja se je potrojila, podesetorila — pustimo jim jo vdejstvovati. Če jim dovolimo in mirno gledamo, kako si bodo razdeile poraženo Turčijo, potem jim ne smemo postaviti nikakih zaprek v njihovem razvoju. Princip o ohranitvi Turčije je že med staro šaro, ali naj sedaj zajašemo princip o ohranitvi raznih vmišljenih mej, ki naj bi bile za vse čase kamen spodtike in izvor večnih preprirov. Če rečemo enkrat a, recimo še b in pustimo, naj balkanski narodi svojo zmago naj šeststoletnim sovražnikom izrabijo tako, kakor jim drago. Pustimo jim, naj se za svoj bodoči razvoj pripravijo, kakor se jim zdi potrebno, in stojmo jim ob strani k večjem s prijateljskim nasvetom. S svojimi sijajnimi zmagami so prevrgli celo večstoletno zgodovino, ne tišimo jih v nove zgodovinske cvire in ne mučimo jih z novimi zgodovinskimi pomisleki.

Zgodovina Balkana s Turčijo je bila, zgodovina Balkana z balkansko zvezo se pričinja. Ne segajmo v te pričetke s kruto, neprijateljsko roko, — ampak pustimo, naj vse sami urede. Rane, ki jih zadamo sedaj, so nepozabljive. Če bodo balkanski narodi videli, da spoštujemo njihovo narodno samobitnost, da ji ne stavimo nikakih ovir, ampak da jo celi prijateljsko in odkritosrečno podpiramo, potem se bodo oni naslonili na nas, ker mogočne sosede bodo rabili tudi v bodoče, a mi smo najbližji in naši „legitimni interesi“ bodo najboljše varovani. Če bomo mi vpoštevali balkanske države, bodo vpoštevale tudi one nas in ne bo nikakih konfliktov. Kaj je vendar naravnejše, kakor da bodo živele balkanske države z nami v prijateljstvu, ko prebiva vendar v naši državi toliko milijonov njihovih najbližjih bratov. Že radi teh bodo navezani na našo državo bolj kot na kako drugo. Seveda, čuvajmo mora jo zginiti in koroških vilajetov ne smemo več poznati!

Vojska - konec Turčije.

Turki zopet poraženi. — Carigrad zgubljen. — 50.000 mrtvih in ranenih — Srbi prodirajo proti Adri — Iven v Meduji in Leš zasedena o Črnogorcih.

Vsak dan prinese poročila o novih zmagah balkanskih držav, vsak dan je konec Turčije korak bližji. S silno, strahotno vehemenco se ruši pod zamahljaji balkanskih junakov nekdanj slavno sultanovo carstvo. Evropska Turčija fuit — to lahko mirno zapišemo.

Proti Carigradu!

Okrog Carigrada in v Carigradu samem je žalostno. Samo vojaštvo, kamor se ozreš, puške, topovi, konji, vse namešano. Ljudje ne razumejo drug drugega in nezaupno se gledajo. Skoro nikjer ne vidiš civilista. Hiše na polju so zapuščene, vrta so okna, vrata vlomljena, pohištvo leži na prostem. V Carigradu zaprta hišna vrata, zabita okna — kakor bi vladala kuga. Šiba Alahova je prišla nad Carigrad. Vojaštvo trepeče, že zasliši ime „Bolgari“, plaho in nezaupljivo se ozirajo drug na drugega. Mir vlada v Carigradu, toda to je mir pred viharjem, moreč in grozeč. Na zapadu pa se zbira že kruta usoda, ki ji zro v Carigradu z veliko skrbjo nasproti.

Iz Carigrada so odšli principi na bojišče, da se povzdignejo duh armade. Maršal Fuad paša je odpotoval na bojišče in s seboj je vzel duhovnike, da podžgo hrabrost turških vojakov. Hrabri so Turki, kakor levi so hrabri, toda moči jim manjka. Izstradani so, slabo organizirani, brez pravega vodstva, slabo oboroženi. To so napake vlade, ki so že podpisale usodo te hrabre armade.

Venčar vlada v okolici sultana še optimistično razpoloženje. Se ne verjamejo na porti, da bodo zmagovalci popolnoma razdelili evropsko Turčijo, še upajo, da se bo mogoče izogniti njihujšemu in popraviti samo meje. Se pišejo listi o zmagah turškega orožja in zaupajo v končno zmago. Toda, tega optimističnega naziranja ne deli tudi ljudstvo in

PODLISTEK.

Lov na jazbece.

P. B—e. (Po „Mentorju.“)

Listje je šumelo, dražje je pokalo pod nogami, lahek veter je pihal skozi bukov gozd. Hlapec Jože je udarjal s sekuro po vejah in klestil.

Pa se nevtogoma ustavi. Ptici so zvrgoleti... Poslušaj... Se od bližine prihaja neki glas... Pa to ni glas iz vrhov, to je glas iz zemlje...

Tam od brega sem se čuje votel glas. Bil je kakor cviljenje psa ali lajanje lisice... Pa to ni bil glas stareca, ampak mladiča.

Jože gre bliže. Bukva za bukvo se je vrstila in gabri so se spenjali kvšku. V kotli med dvema bregovima so se poznali rovi. Tudi studenec je izviral izpod mahdvnate ruše.

Jože ogleduje. Zagleda precejšnjo votlino... Na drugem koncu zopet eno... Jože obstoji, napne ušesa, vleče sapo k sebi... Tiho... Aha! Že zopet cviljenje, podobno lajanju...

Jazbec je!

Tako je naš homa vrne in napoti domov.

— Gospod! V Gaberniku so jazbeci. Če jih ne pobijemo, požrli bodo vso turščico na njivi.

— Pa kako, Jože?

— To je moja skrb. Kar puško vzemite, jaz pa vzamem ogenj in starih cunj. Tudi krampa, motike in bodalca ne sme manjkati.

Bilo je na večer. Kmalu sva v gozdu. Izročil sem se čisto Jožefovi oblasti. Pomislek moj je bil le ta: ali bo kaj sreče brez psa jazbičarja?

— Petindvajset sem jih že vjel. Tudi ti mi ne uidejo.

Z odgovorom sem bil zadovoljen. Ptici so peli svojo večerno pesem, Jože pa vrže kramp in motiko na tla in pravi:

— Zdaj pa je tiho!

Ptici niso ubogali, da bi bili utihnili, pač pa jaz. Na star hrastov štor sedem s puško, premišljam, joč, kako pomerim na jazbece, ko se prikaže iz te luknje.

Pa ni bilo tako hitro. Pač pa kmalu spet začujeva glasove jazbecov.

— Dobro! pravi Jože. Tukaj-le notri so. Pa mladiči so.

Za nama je prilezel pastir Francek.

— Na, kramp, pa koplji tukaj-le. Ne govori pa nikar — reče hlapec pastirju.

Oba kopljeta, da jima je že vroče prihajalo. A le kopljeta...

— Oh, koliko sem jih že, pa tudi te bom — me Jože na tihem tolaži, ker sem se že naveličal čakati. Položim puško na tla in potegnem iz malhe steklenico.

Jožetu so se oči zaiskrile. Hlastno potegne pa dvakrat, se zahvali molče, pa spet koplje dalje...

— Gospod, vam je dolgčas. Pa se le navadite. Tudi jaz sem se. Enkrat sem kopal tri dni, pa sem imel psa jazbečarja pri sebi. In se nisem naveličal. Dobil sem ga pa le.

— E, tri dni že nisi kopal, Jože, — ugovarja mu pastir.

— Ne samo tri dni, tudi tri noči — odreže se Jože.

Morala sva mu vereti.

Mrak se je napravil, ptici so utihnili...

Jože preneha kopati, obstoji kakor zid, nama pa mahne zroko, da naj molčiva...

Čez nekaj časa mi namigne s prstom in pokaže v jamo:

— Vidite, tu notri so!

Iz luknje, ki jo je izkopal s Francekom, je pa peljal a rov naravnost v hrib.

Jože odreže šibo z rogovilico in poseže z njo počasi v rov. Dreza... dreza... cviljenje se pomnožuje, jeza jabečeva se čuti...

Jože podreza še enkrat — in glej! Iz rova pa

privleče z rogovilico mladega jazbece, ki se je zvalil na dan, cvileč in renčeč.

Takoj ga vzame v naročje, ga pogladi po res lepi svitli koži in ga izroči pastirju.

— Bo še!

Jože spet dreza... Kmalu privleče tudi drugega mladiča na dan.

Še dreza, pa ni bilo več čuti.

— Stara dva sta gotovo še notri, ako ne tudi še kak mladič, — pravi Jože. — Toda teh ne dobo-mo takoj vunkaj.

Brž začne kopati na drugem koncu rova. Izkopavši precejšnjo votlino, zapali ogenj, zavrže s sabo prinešene stare cunje in jih vtakne v luknjo.

Pa vzame klobuk in dela veter z njim, da se je dim valil v jamo in v rov.

— Tu notri je in na onem koncu mora priti na dan. Ako ne pride, ga bo pa dim zadušil.

In zopet maha s klobukom ter poganja dim v jamo.

— Veste, jazbece ne bo tako kmalu konec. — Svoj rilec vtakne v zemljo in tako gre dim še mimo njega. Pa bo še dobil dovolj kadila, ako ne danes, pa jutri.

Jaz sem se pa naveličal čakati. Zebsti me je že začelo.

— Pa gremo zdaj domov, Jože, saj ga ne pričakamo.

— Tudi lahko — potrjuje hlapec nato. — A samo zajezi moram rov, da nam jazbec končno ne uide.

Jože nameče kamenja in prsti na drugi konec rova.

— Zdaj smo pa brez skrbi — pravi. — Proti ognju ne pojde. Tukaj vun pa ne more. Jutri se vr-nemo in prinesemo sabo tudi past.

Hitro odidemo domov z mladičema in jih napi-tavamo s kravjim mlekom.

Jože pa je drugi dan navsezgodaj s Francekom odrinil za jazbecem. Še je zažigal stare cunje, pa

tudi vlada samo na zunaj kaže tako naziranje, a v resnici pa je tudi že njo prevzel strah.

Vojne ladije stoje v bližini sultanove palače za slučaj nevarnosti.

Zlasti v Stambulu je razburjenje veliko. Porta se trudi, da pogovori velesile za intervencijo, če pa bi ostal njen trud brezuspešen, so baje sklenili, tako vsaj poroča „Frankfurter Zeitung“, prepustiti mesto svoji usodi.

V Carigrad so dospele tudi vojne ladije. Razen t. k. zvanih štacijskih ladij, so bile tuje vojne ladije v Carigradu redka prikazen. Sedaj pričakujejo cele flotile in začudeno gledajo prebivalci te velike meje, ker jih primerjajo s svojo zanemarjeno eskadro. Dne 6. t. m. so dospele ruska, angleška in pa francoska vojna ladija.

Zakaj so dospele kot prve vojne ladije tripartentente? To daje turškim vojnim krogom misliti. In pri tem pa stoji še cela ruska črnomoška flotila že pred Bosporom in angleška mornarica je pripravljena. Po noči se pričakujejo nemško in italijansko vojno ladijo. Italiji sultan ni hotel dovoliti, da bi bila poslala pred Carigrad svojo vojno ladijo, toda moral je to dovoliti na pritisk poslanikov. Za dne 7. novembra pričakujejo avstrijsko vojno ladjo. Velik del avstro-ogrške kolonije se je tudi že vkrcal na Lloydove parnike.

Splošno se s skrbjo vprašujejo v Carigradu: Kaj bo? Pod vtiskom uradnega poročila o gotovem umikanju turške armade, se je polastila muslimanskega prebivalstva globoka žalost. Popolnoma resignirano ne upa na noben vspeh več. Kurdi, ki so zaposleni v Carigradu kot težaki, so se zbrali večeraj v Hagiji Sofiji, kjer so jih begi in derviši ostro opomnili na njih dolžnost, braniti domovino.

Iz glavnega bolgarskega tabora.

(Od posebnega poročevalca.)

Mustafa Paša (Svileno), 31. okt.

Skozi glavno bolgarsko taborišče Mustafa Paša (Svileno) se pomikajo noč in dan močne vojaške čete v smeri proti Lüle Burgasu. Četam, ki napravijo izboren vtis, in so prepričane o svoji zmagi, pa prireja ljudstvo prisrčne ovacije. Žene in otroci prihajajo naproti odkorakajočim četam in jim izročajo šopke in druge predmete. Hiše turškega in židovskega prebivalstva so prazne, ker je to zapustilo že mesto, ko je zvedelo, da prihajajo bolgarske čete. Da se dožene lastnina beguncev, so Bolgari postavili posebno komisijo, ki obstoji iz enega visokega bolgarskega častnika, dveh orožnikov in iz dveh meščanov mesta Mustafa Paša.

Oblegovanje Odrina napreduje in v glavnem bolgarskem taboru računajo sigurno, da pade Odrin v bližnjih dneh. Na nekem griču v bližini Odrina sem imel pred kratkim priliko, videti vroči boj med Bolgari in Turki. Dvajset turških bataljonov je napravilo poizkus, prodreti železni obroč bolgarskih

oblegovalcev. Poskus so pa zapazile bolgarske prednje straže in takoj se je pričel zelo krvav boj, ki je končal s tem, da so se morali Turki umakniti z velikimi izgubami.

Bolgari so se trdno odločili, zavzeti Odrin, ki je ključ do Carigrada, in zato jim nišo nobene žrtve prevelike. Bolgarom služijo jako dobro številni zrakoplovi, kateri jim ne razkrijejo samo turških pozicij, ampak jim tudi naznanijo šibke strani obleganega mesta, proti katerim potem napravijo glavne naskoke.

Izvrstna, skoro nedosežna, je bolgarska artilerija vsled njenega preciznega streljanja. V kratkem času poruši vse predmete, ki so jih označili piloti. Nasprotno je pa turška artilerija zelo slaba. Ne samo, da strelja zelo slabo, ampak ima tudi jako slabe topove in streljivo. Turške granate padajo ali večko predaleč, ali pa veliko preblizu, ali se pa še sploh ne razletijo.

Ta slaba stran turške artilerije vpliva zelo ugodno na bolgarske naskokovalne čete, ki z občudovanja vredno pogumnostjo, ne meneč se za smrt, — prodirajo. Tako je prodirala bolgarska pehota, ne zmeneč se za silovit ogenj iz turških topov, neustrašeno dalje in je zasedla severni grič, ki obvladuje Odrin.

Sledila ji je takoj artilerija, ki je takoj začela streljati na mesto. Učinek obstreljevanja je bil grozen. Kmalu, ko je počila prva granata, se je že dvignil plamen iz severno-vzhodnega dela mesta in po dvehurnem dvoboju artilerije, je morala turška artilerija, ki se je nahajala v severno-vzhodnem delu mesta, utihniti.

Ko sem se vračal v Mustafa Pašo, sem bil pa priča prizoru, ki slika zelo izrazito vojno navdušenje in junaštvo bolgarskih čet. Neka artilerijska kolona ni mogla naprej s svojimi topovi, ker je silno deževje zemljo preveč zrahljalo in kolesa vozov so stala do osi v premočeni zemlji. Sedaj sem videl, da so vojaški, vključ z neznanskim naporom, ki so jih že morali prestatiti in vključ temu, da že 18 ur niso ničesar zavžili, vzeli dele topov na rame in z njimi dalje korakali. Zopet drugi so popolnoma izmučene konje izpregli in se sami vpregli v vozove in vlekli naprej.

Poražene in umikajoče se turške čete se vsled svojih porazov grozno maščujejo na neoboroženih prebivalcih in vaseh, skozi katere se umikajo. Po bitki pri Lüle Burgasu so se umikale turške čete skozi vas Ainol. Tukaj so grozno razmesarili in pa pobili 78 starčkov, 10 mladih žen so nataknil na kole in 27 mladih mož so z bajoneti na grozen način razmesarili. Še celo otroke v starosti 1 do 5 let so brez usmiljenja pomorili.

Danes se mi je nudila prilika, da sem obiskal v boju pri Lozengradu ranjene bolgarske vojaške ranjence, oskrbujejo po večini avstrijski zdravniki, ki se vedejo zelo ljubeznjivo. Tukaj je tudi več se-

bogoslovni vedi, vse to ostane nepozabljeno. Povsod je cerkev na delu. Redovnicam dovoljuje, da poslušajo znanstvena predavanja na vseučiliščih, da lažje napravijo izpite za učiteljice v zavodih, da celo za profesorice, druge zopet obiskujejo gospodinjstve, tečaj, da lahko pozneje tuki v tej novi stroki ženskega javnega delovanja poučujejo. (Duhovniki obiskujejo juristična predavanja na vseučilišču, da postanejo sposobni za delo v škofijskih in vtičanskih pisarnah in kurijah, ali da se kot poslanci v državnem zboru uspešno potegujejo za blagor svoje cerkve. Katoliška cerkev ne prezre in se ne izogne nobeni še tako težavni zahtevi od strani države: skuša jo izpolniti, med tem ko protestanti prosijo za olajšave in dispense. Zavodi za vzgojo mladine so izborno organizirani in odgovarjajo vsem zahtevam. Vzgoja skuša spojit svobodo s postavo. Posebno pa slovijo po vsem svetu šole in zavodi jezuitov, kjer se vzgajajo sinovi visokega katoliškega plemstva. Vzorno delujejo Cecilijanska društva, šole Palestre in Haberna v Regensburgu, Beuronci se pečajo z umetnostjo, ki spominja na fizeole. V dušeskrbju skušajo redovni in svetni duhovniki doseči, kar je dosegljivo, pri tem pa ne pozabijo poudarjati visokih idealov, za katerimi moramo koprniti. Poleg političnega katolicizma, ki v boju zasleduje svoj cilj, evete globoko verni, tiha pobožnost (mistika). V boju zoper nenravnost v besedi in podobi, zoper javno in skrivno nesposodbo življenje, stoji katoliška cerkev na prvem mestu.

Razun tega moramo priznati, vsaj kar se tiče nemških katolčanov, da nikjer ne želijo verskega čuta protestantov. Celo slavna škofa Helele in Keteler, ki sta zgodovino pravi dobro poznala, sta pričakovala za cerkev zaradi verske resnice o nezmotljivosti papeža mnogo viharjev, a ravno ta verska resnica, slovesno proglašena, je utrdila katolicizem in cerkev povzdignila na visoko stopnjo, odkoder pa obširno kraljestvo duha in misli. Tako deluje v prid cerkve mlačnež poleg gorečnega, visok dostojanstvenik poleg navadnega delavca. Politijske postavke vati proti jezuitskemu redu ne pomagajo nič. Nemčija ima prostor in ga gostoljubno daje monistom, teozofistom, anarhistom, a za može, ki se imenujejo po Jezusu in ga častijo, nima prostora.

To spričevalo veleizobraženega, v resnici pobožnega in za svojo vero navdušenega protestanta, zasluži, da ga dobro prečita vsak prijatelj in neprijatelj katoliške cerkve in si ga tudi zapomni.

ster „Rudečega Križa“, ki so, kakor se mi je zadrževalo, po večini iz Avstrije. V Stari Zagori je postavil avstrijski „Rudeči Križ“ več kakor en tisoč postelj.

Glede poročevanja omenim, da je cenzura zelo stroga. Brzjavke, še celo take z povsem nedolžno vsebino, delj časa zadržujejo in jih prejmejo naslovljeni prepozno in v predrugačeni obliki. Vobče je položaj tukajšnjih vojnih korespondentov vsled mnogih težkoč, ki jih imajo, precej težaven in nikakor zavidanja vreden.

Kataldže in Odrin.

Vojni poročevalec „Reichspost“ brzjavlja iz glavnega tabora druge bolgarske armade z dne 6. novembra:

Levo bolgarsko krilo je po ljutih bojih zasedlo vse višine vzhodno od Strandže in je potisnilo že desno turško krilo v gozdove na zahodno stran jezera Derkos. Centrum in desno bolgarsko krilo pa energično pritiskata na poraženo turško zadnjo stražo v smeri železnice in preko Kante in bosta napadla turške pozicije ob obeh straneh vasi Kataldže. Da ta turški kraj Kataldže hitro pade, je tako sigurno, kakor smrt.

V vseh dosedanjih bojih je turška artilerija jako slabo podpirala svojo infanterijo in je le redko, kadaj do konca vsrajala. Slab učinek in prezgodnjo umikanje turške artilerije je prepustilo brez vsega varstva turško infanterijo, ko se je jela umikati, sovražniku in je bila izročena ognju bolgarskih topov, ki so na njo silovito pritiskali. Vsled tega je nastal iz umikanja vedno divji beg. Pred Odrinom so Turki vselej brezuspešno poskušali razbiti železni oklep oblegovalcev.

Na Odrin se vrše številni nočni napadi in tudi pri Karagacu, na desnem bregu Marice, so zdaj vsakdanji boji na dnevnem redu. Bolgari bombardirajo Odrin zelo uspešno. Ponesrečeni zadnji poizkus turške posadke v Odrinu, prodreti iz obleganega mesta, — bil je to že četrti poskus — je odprno moč posadke tako silno oslabil, da se vsak čas pričakuje padeč Odrina.

Napad na turške utrdbe pri Kataldži.

Iz poročil omenjenega vojnega korespondenta, in iz vesti, ki prihajajo iz Carigrada, je razvidno, da bo naletel bolgarski napad na zadnjo turško pozicijo pred Carigradom le na majhen odpor. Ustroj in duševno razpoloženje turških čet po tolikih težkih porazih je tako zelo zrahljano, da ni misliti na kako energično obrambo zastarelih in slabo oboroženih utrdb pri Kataldži. Če se posreči Bolgarom, zavzeti to zadnjo turško pozicijo pred Carigradom, je takoj pri prvem naskoku, ali če bo treba zopet dva ali tridnevne boja, ne pride v poštev.

Končni izid vseh teh bojev ne vzbuja nobenega dvoma več in da še celo v Carigradu smatrajo ves odpor za popolnoma brezuspešnega, dokazujejo med drugim vesti o begu turškega dvora iz mesta Carigrada.

Kakor je pa pojasnjen vojaški položaj, tako nepojasnjen in temen je politični položaj, ki bo nastal, ko bo korakala bolgarska armada proti Carigradu. Splošno obvladuje želja, zabraniti Bolgarom, da zasedejo Carigrad, toda diplomatski aparat dela silno okorno in tako počasi, da ne bo mogel prehiteti energičnega in smotrenega prodiranja in vhoda bolgarske armade v Carigrad.

V začetku se je vedno reklo, da pride s trenutkom, ko pade odločitev in nastane pojasnjen položaj, ugoden čas, da posežejo vmes velesile. Sedaj pa že nihče ne dvomi več, da je odločitev že padla in ker vključ temu ne pridejo velevali do nobene odločitve, bodo Bolgari, kakor so to storili Rusi leta 1878, na istem mestu diktirali Turkom mir.

Bolgari pred Carigradom.

Turške pozicije pri Kataldži razbite.

Odločilna zmaga Bolgarov.

Najnovejša poročila pravijo, da se bitka pri Kataldži, katero smo omenili že zgoraj, že baje. Oficijelnih bolgarskih poročil še sicer ni, vendar je vsled vehementnega zasledovanja Bolgarov, ki ga omenja tudi dopisnik „Reichspost“, gotovo, da je odločitev že padla, ali da pade v najkrajšem času. Neoficijelne vesti, ki niso še potrjene, katerim pa ne moremo odrekati verjetnosti, pravijo, da je odločitev že padla in da so bili Turki grozno poraženi. Bolgarom je pot do Carigrada odprta.

„Kölnische Zeitung“ javlja:

Zofija, dne 7. novembra: Odpor Turkov pri Kataldži je zlomljen. Bolgari so premagali turško glavno armado pri Kataldži po dvadnevem ljutem boju. Turški poraz je definitivni. Porazena turška armada je zapustila svoje pozicije pri Kataldži ter se začela v neredu pomikati proti Carigradu. To umikanje se je kmalu izpremenilo v divji beg.

Bolgari so v tej bitki zaplenili mnogo turških zastav.

„Slovenskemu Narodu se brzjavlja:

Zofija, dne 7. novembra: Po poročilih iz bolgarskega glavnega taborišča je bila bitka med Čorlujem in Istrandžo silno krvava. Turki so imeli tam 200.000 mož. Bolgari so turško armado popolnoma porazili, ker se je turška armada v neredu umikala čez črto pri Kataldži in izgubila pri tem nad 30.000 mrtvih in ranjenih.

Kako sodi protestant o katoliški cerkvi.

Redkokedaj je protestant tako odkritosrčno in nepristransko sodbo izrekel o katoliški cerkvi, kot je to storil predsednik bavarskega višjega konzistorija pl. Bezzel. Rekel je namreč v duhovitem govoru v Lipskem takole:

„Čisto pravično in prav se mi zdi, ako se najprej spomnimo cerkve, ki je prva med vsemi cerkvami, kar se tiče zunanega napredka in nje moči na znotraj. Katoliška cerkev dela, to se ji mora pripoznati. In kako smotreno dela za krščanstvo. Nekdaj se ji je očitalo, češ, da zaostaja v znanstvenem delovanju. Jaz pa mislim, da katoliška cerkev ni prezrla nobene panoge v znanstvu, ne da bi je preiskovala. V apoloigiji se odlikujejo Hettlinger, Weiss, Schanz, Schell, katerim celo Luthardt in Zoeckler dajeta izvrstno izpričevalo. Kar se tiče modroslovske duhovitosti in bogastva idej, ne zaostajajo ti močje nič za večjimi protestantskimi pisatelji. Kar so storili Angelo Secchi v svojih predavanjih o veličanstvu stvarjenja in še živeči jezuit Wasman, ta izvrsten poznavalec življenja mravelj, kakor so nepristransko uporabili vspehe svojih raziskovanj v

Zofija, dne 7. novembra: Velika bitka med Corlujem in Istrandžo je trajala dva in pol dni in je končala s popolno in odločilno bolgarsko zmago. Umikajoča turška armada se je pri Kataldži ustavila, da bi še enkrat poskusila zapreti pot proti Carigradu. Pričela se je krvava bitka, kakršnih le malo pozna zgodovina. Bolgari so naskočili z nepopisno bravuro turške pozicije, toda turški voji so v obupnem heroizmu odbili ta napad. Šest- do sedemkrat so Bolgari naskočili turške utrdbe z bajoneti, toda vedno brezuspešno. Vse napade so Turki odbili z veliko hrabrostjo in zadali Bolgarom občutne izgube. Pri osmem napadu se je že zdelo, kakor da bi Bolgarom že klonile moči. Toda kmalu so se zopet osokolili ter se z naravnost nadčloveškim naporom v devetih urah v turške pozicije. To pot Turki niso več mogli vzdržati napada; njihova moč je bila zlomljena. Najprej se je začel umikati že centrum, mahoma pa je bila v divjem begu vsa armada. Zdelo se je, da je objela vso turško armado takšna panika, da je bil vsak posameznik brez glave. Drugače ni mogoče tolmačiti dejstva, da niso metali od sebe orožja samo navadni vojaki, marveč tudi oficirji, celo taki, ki so imeli ugledna in odločilna mesta v armadi. Turki so pustili na bojišču skoro ves svoj tren, množino municije in veliko število topov. Na bojnem polju je obležalo 42.000 Turkov, od katerih je najmanj polovica mrtvih. A tudi ranjene bo zadela ista usoda, ker so jih Turki brezsrčno pustili brez pomoči ležati, dočim jim Bolgari niso mogli pomagati, vsaj toliko ne, kolikor bi radi, ker so morali umikajočo se turško armado zasledovati, da s tem spremene svojo zmago v popoln in odločilen turški poraz. Bolgari so zaplenili nad 100 turških topov in velikansko množino streljiva. Ujeli so 2000 Turkov.

Po odločilni bitki pri Kataldži je definitivno razbit vsak nadaljnji resni turški odpor. Bolgarom je sedaj pot pred Carigrad odprta. Z večjimi bitkami ni več računati, marveč samo z manjšimi ali večjimi praskami. Že danes se lahko trdi, da bo bolgarska zmagovita armada že v nekaj dneh na zgodovinskem obzidju starega Bizanca pela preroško bolgarsko himno: „Marš, marš, Carigrad je naš, — raz dva, tri, napred Bolgari!“

Carigrad, dne 6. novembra. (Zasebna brzopletka.) Razporeženje poražene turške armade, ki se je v divjem begu rešila za utrdbe pri Kataldži, je tako, da niti ni misliti na obrambo fortov in nasipov pri Kataldži.

Umikanje Turkov po bitki pri Lüle Burgasu se je končalo v soboto z divjim begom. Posebno častniki so zapustili svoje čete in so zbežali. Nehale so vse vezi med četami. Med Corlu in Kataldžo so bile vse ceste polne prizorov, ki so se odigravali le v bitki pri Waterloo ali pa ob Berezzini. O kakšnem redu ni

bilo več nobenega sledu, vsak je skušal priti kolikor hitro mogoče naprej, da se reši. Na tisoče ranjenih je popadalo v obnemoglosti na tla in nihče se ni zmenil za nje. Vsi ti begunci so bili že tri dni brez vsake hrane. Med 40 in 50.000 bolnih in ranjenih je pokrivalo obe cesti v Kataldžo.

Generalisimus Nazim paša dela brezvspešne poskuse, napraviti zopet red na ta način, da je lastnoročno ustrelil več častnikov in vojakov. V novem glavnem turškem taboru v Hadenkoku so na mestu ustrelili 57 turških častnikov.

Ostanki turške armade uničeni.

Zofija, dne 6. novembra. (Korespondenčni biro.) „Mir“ poroča, da je velika bitka, ki jo je imela turška armada pod poveljem vojnega ministra Nazim paše, končana s popolnim porazom turške armade. Turške čete so popolnoma potolčene. Bolgari so jim zafali izgube, ki so dvakrat večje, kakor one pri Lüle Burgasu. Turki so zbežali v največjem neredu v Kataldžo, za njimi so pa pritiskali Bolgari. Število pri Lüle Burgasu in pri Corlu zaplenjenih turških topov znaša nad sto. V bitki pri Corlu je bilo ujetih okoli 3000 Turkov.

Bolgari hočejo osvojiti Carigrad.

Glasi bolgarske vlade „Mir“ priobčuje nek senzacijolen uvodnik, v katerem se pravi med drugim sledeče:

„Nadaljuj z bodrostjo, car, započeto delo, da zavojuješ Carigrad. Tam ob stenah Carigrada pri Zlatih vratih v hram sv. Sofije boš končal započeto delo. Prodiraj v Carigrad in idi skozi Zlata vrata v triumfu v hram sv. Sofije ter z mečem in krvjo tvojih padlih junakov napiši te-le besede:

„Ferdinand I., car vseh Bolgarov, je prišel v Carigrad, v nekdanjo stolico istočne rimske države. Ko je razrušil petvekovno silo turške države, je ustanovil carstvo balkanske federacije ter proglasil novi Rim za prestolnico novozgrajenega balkanskega carstva.“

Tam v hramu sv. Sofije, obkrožen od slavnih vladarjev balkanskih držav, boš položil temelj nove imperije. In pod pokroviteljstvom Boga in njegove večne pravice in v enodušnem soglasju z balkanskimi vladarji in državami bo carstvo balkanske federacije zgrajeno s prestolnico v Carigradu in ti, car, boš po božji milosti in s soglasjem balkanskih vladarjev in narodov dobil krono z napisom:

„Ferdinand I., car vseh Bolgarov, iniciator in zgraditelj balkanske zveze, je bil imenovan za bogovencega in bogomazljenega carja federativnega balkanskega carstva, krščen pri kronanju in maziljenju na novo ime Simeon II.“

in od žrtvenika se bo čul glas: „Simeonu II., kronanemu in maziljenemu carju balkanskemu, carju vseh Bolgarov, Petru I., kralju vseh Srbov, Georgiju, kralju vseh Helenov, in Nikolaju, kralju Črnogore in Albanije, in vsem balkanskim narodom — mnogaja ljeta. Amin.“

Ta članek bolgarskega oficijoznega lista je izzval kolosalno senzacijo ter napravil na narod velikanski vtis.

„Daily Mail“ javlja iz Petrograda, da so v tamkajšnjih političnih in diplomatskih krogih prepričani, da bodo Bolgari zavzeli Carigrad ter to mesto obdržali, proglašivši ga za prestolnico svojega carstva.

Popis bitke pri Lüle Burgasu.

Dopisnik angleškega lista „Daily Chronicle“ je dobil od svojega dopisnika v turškem glavnem taboru sledeče poročilo:

Turško armado je zadela nesreča, ki se ne da več popraviti, doživela je strašni poraz, kateremu še sta sledila zmešnjava in beg. Isti lep armadni zbori, ki so tvorili armado Abdulah paše, so sedaj premagani in decimirani. Branitelji so bežali brez moči pred napadajočimi Bolgari in sem le radoveden, kdaj pade glavno mesto v roke zmagovalca. 40.000 mož najboljših turških čet je padlo. Abdulah paševa armada se zdi, da se je stopila kakor sneg na solnce. Ta beg, ki se je enkrat začel, je bil kar splošen. Stotnije so se razkropile v male oddelke, — dokler ni prenehala vsaka zveza in je postala demoralizacija splošna.

En del armade je našel pot nazaj v Corlu, a bolgarsko topništvo je take strašno streljalo v nje, da jih je na tisoče pobilo.

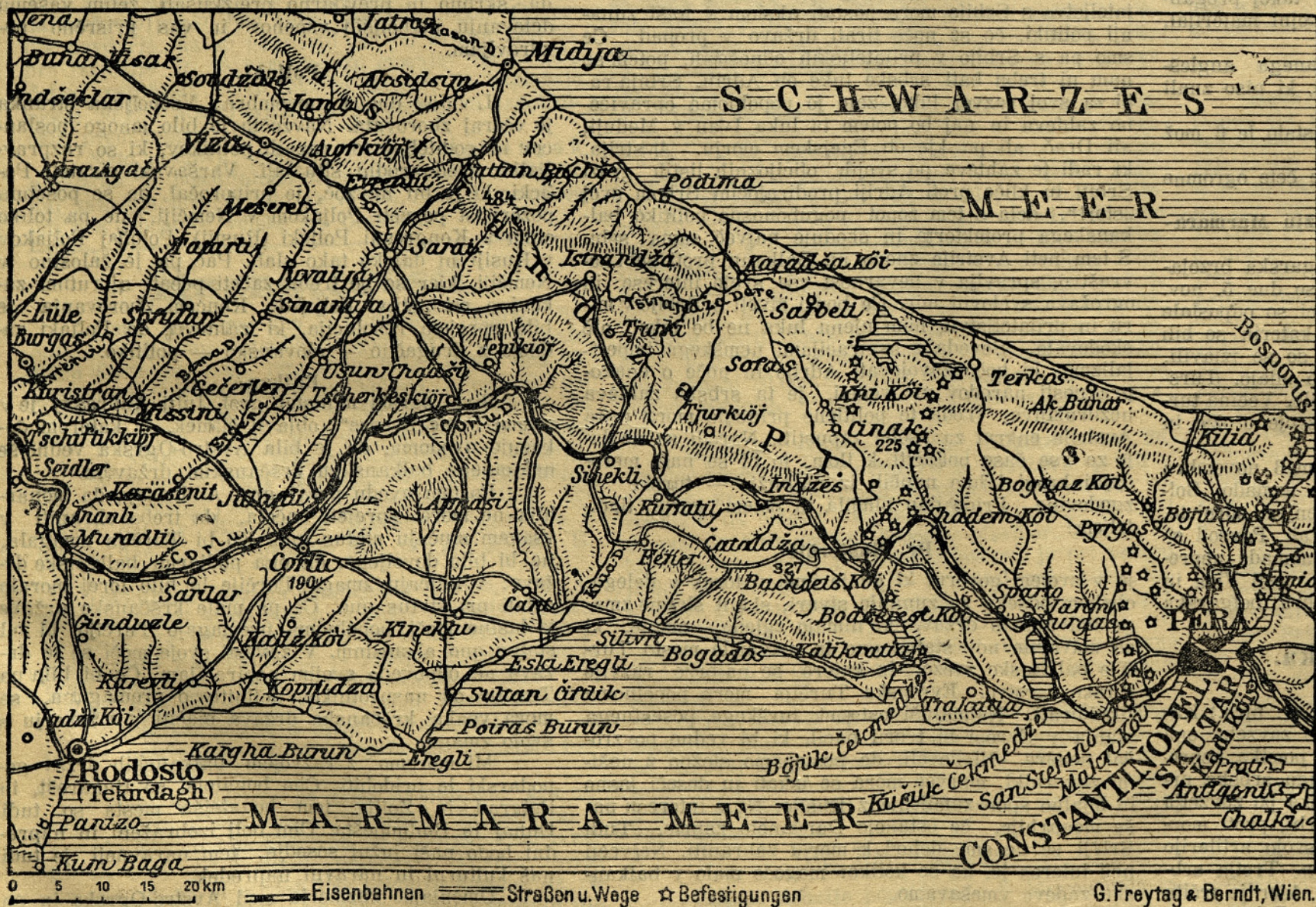
Bil sem eden dveh Angležev, ki sta bila od bežečih Turkov povlečena v divje gibanje. Udeležil sem se že mnogo bitk, a prvikrat pri premaganju in bežeči armadi; videl sem strašne prizore, ki mi pa ostanejo vedno v spominu.

Tekom cele bitke se je pokazalo, da bolgarska artilerija daleč nadkriljuje turško. Turška artilerija se ni mogla upirati morilnemu ognju in se je polagoma umikala. Mnogo topničarjev je bilo mrtvih, večina njih konj mrtvih, tako da je artilerija morala opustiti mnogo topov. Bolgari, polni energije, so viharno drli naprej. Konečno so Turke popoldne izbombardirali iz Lüle Burgasa.

Prebivalci so k sreči zbežali popreje, in tako med civilisti ni bilo izgub. Ko je prenehal boj Turkov, je bolgarska infanterija z bajonetom zavzela to mesto. Večina turške garnizije se je že umaknila; ostale so le straže, ki so bile ujete, kakor podgane v past. Vojaki četrtega zbora so se, dasi dva dni brez hrane, energično, a zastojno branili ter so padli vsi do zadnjega moža.

Pri železniški postaji, ki je oddaljena šest kilometrov od Lüle Burgasa, so Bolgari naleteli na nepričakovan odpor. Tu je bil nastavljen en del konjeniške divizije pod Salih pašo in Fuad pašo. Bolgari so postavili na glavni mošaji svojo narodno zastavo in so potem šli pogumno naprej. Lüle Burgas leži v kotlinasti nižini, obdani od gričev. Ko so se Bolgari približevali železniški postaji, jih je sprejel prvi ogenj iz topov, ki so bili nastavljeni na bližnjih višinah. Skozi vrste Bolgarov so šli smrtonosni šrapneli. Ko je zmedenost, ki jo je povzročil ta nepričakovani ogenj, dosegla svojo višino, je skoči-

Zemljevid zadnjega bolgarsko-turškega bojišča.

V zadnji številki našega lista smo prinesli splošni zemljevid vseh štirih balkanskih bojišč. Izmed teh bojišč je v ospredju vseobsega zanimanja bolgarsko-turško bojišče, na katerem so Bolgari izvajali tako sijajne zmage, da je nad njimi zastrela vse, celo nemški neprijatelji. Da bodo naši bralci lažje zasledovali zadnje dogodke na tem bojišču, smo jim za današnjo številko oskrbeli poseben zemljevid za pokrajino med Lüle-Burgasom in Carigradom. Na levi strani zemljevida je zaznamovan Lüle Burgas, kjer je v oni veliki tridnevni bitki bilo postavljeno bolgarsko desno krilo, zgoraj pa Bunar-Hisar, je stalo levo krilo. Od Saraja, ki leži ob cesti, katera pelje iz Rodosta ob Marmara morju prečo mestu Corlu in Saraj do Midije ob Črnem morju, so Turki preko Vize prodirali proti bolgarskemu levemu krilu, pa so bil vrženi nazaj ter so kakor tudi izpred Lüle-Burgasa na vse kriplje bežali proti Cataldži. Z bežečimi četami je bežal tudi turški generalni štab, ki je svoj sedež prenesel iz Corlu v Chadem Köi za Cataldžo. Cataldža je torej zadnje turško upanje. Cataldža se imenuje predvsem kraj in potem za tem krajem cela vrsta utrdb, ki segajo od Marmara-morja do Črnega morja. Na naši karti so te utrbe zaznamovane s črto, sestavljeno iz zvezd. Te utrbe so že tudi imela svojo vlogo v rusko-turškem boju leta 1877—78. Ko so Turki z Rusi sklenili mir, so začeli cataldske utrbe popravljati, pa jim je, kakor je že v Turčiji navada, zmanjkalo denarja. V zadnjih dneh

so se Turki seveda na vse moči trudili, da bi Cataldžo še bolj utrdili. Pa ne bo nič pomagalo. Bolgarskim topovom bodo se te utrbe ravno tako malo ustavišale, kakor bolgarskim bajonetom turški vojaki. V zadnjih vesteh so bili Turki pred Cataldžo že pobiti.

la turška konjenica iz svojih skrivališč, ter navela kakor vrtnice na bolgarsko pehoto s klicem: „Alah il Alah!“

Bolgari so se obrnili, a turška konjenica jih je enostavno pogazila, kar je napravilo ogromno in veliko škodo v bolgarskih vrstah.

To je dalo Turkom poguma, da so nadaljevali svoje prodiranje, a so se naenkrat znašli pred bolgarskimi strojnimi puškami, ki so pobili Turke in njih konje. Ostala je le raztrgana in na kup zmešana masa. Le malo teh pogumnih mladičev se je vrnilo; večina njih je našla junaško smrt. Vse to se je izvršilo hitro eno za drugim.

Bolgari so si potem, ko so bili potisnjeni nazaj, zopet opomogli in spravili naprej svoje težke topove. Turški vojaki, ki so še živeli, so se hitro umaknili proti železniški postaji, a bolgarsko topništvo je tako dobro streljalo, da jih je le malo pobegnulo.

Ker so v Lüle Burgasu ostali le še mrtvi Turki in prednja straža Bolgarov, so Turki obrnili še svoje topove na mesto ter povzročili veliko škodo. Bolgari, ki niso padli pod krogliami turških topov, so ostali mrtvi pod razvalinami.

Med tem pa bolgarsko topništvo ni bilo brezdelno. Turško topništvo je bilo brez kritja in turška pehota brez okopov. Zato je bil topniški boj ugoden za Bolgare. V veliko iznenadenje turškega generalnega štaba so Bolgari zasedli s svojimi topovi pozicije, ki so jih bili očitno že preje izbrali. Baterije so šle na svoja mesta hladnokrvno, kakor bi bil manever in ko so začeli streljati, so očitno vedeli natančno za oddaljenost posameznih okoli ležečih višin; merili so tako dobro, da je bil ogenj morilen.

Turški vrhovni poveljnik je bitko opazoval iz višin v bližini Sakigkeja in se le ko je videl, da je potolčena infanterija in artilerija, se je na njegovem obrazu prvič pokazal strah.

Turška artilerija je imela tako malo municije, da jo je bila že jutraj popolnoma izstreljala. Zato so stali turški topničarji sprekrizanimi rokami in niso mogli odgovarjati na bolgarski ogenj.

Vsa turška fronta je bila obsuta s strahovitim dežjem krogelj. Bilo je pravo klanje. Še le noč je decimiranim Turkom prinesla nekoliko miru. Turki so nujno potrebovali spanja in hrane, a jesti ni bilo ničesar, dočim spati iz strahu pred Bolgari niso mogli. Povsod okoli so ležali mrtvi in ranjenci, a bilo je le prav malo zdravnikov in nikakih ambulanc. Zato je večina turških ranjencev poginila že v mrzli noči.

Vojaki na levem križu so se začeli brez ukaza umikati, ker se vsled lakote niso mogli več bojevati. Poveljnik Abdulah paša je poskušal umikajoče se vojake zadrževati s konjenico, a tudi ta se je pridružila umikajočim se pešcem. Nato je Abdulah paša dal ukaz za umaknitev levega krila. On sam pa je brez suknje in brez klobuka in brez adjutanta, še jahal proti Karisdianu, 18 kilometrov jugovzhodno od sedanjega glavnega tabora, da bi tam zadržal še vsaj umikanje centra. Njegov odhod pa so turški vojaki kmalu opazili in to je vplivalo naravnost že usodepolno. Neki vojak je zaklical: „Bolgari prihajajo!“ in takoj je nastala panika, ki se je razvila v divji beg.

Bolgari so začeli bežeti Turke takoj preganjati. Dobili so v roke mnogo topov, vojni material, trene itd.

Konečno pravi dopisnik imenovanega angleškega lista, da je sam videl rezerviste, ki niso znali nabasati mavzerjevih pušk.

Od dveh turških bataljonov je ostalo le 6 moč pri življenju.

Sicer so pa imele tudi bolgarske čete ogromne izgube.

Bolgari v dolini Struma in ob obrežju Marmaraj-morja.

Zofija, dne 7. novembra. Bolgarska brzojavna agentura javlja: Bolgarske čete so dne 5. nov. zasedle mesto Drama. Vasi v okolici so odposlale vojnemu poveljniku odposlanstva, v katerih so bili zastopani Bolgari, Grki in Turki, ki so se izjavili, da odložijo orožje in so ponudili svojo udajo. Turške čete so se na razne strani razpršile. Večina turških vojakov je oddala prostovoljno svoje orožje in se vračajo na svoj dom.

V mestu Dimotika se je brala dne 3. novembra slovesna maša za kralja in bolgarsko armado. Bolgarske čete so bile z velikim navdušenjem sprejete. Celo mesto je bilo v bolgarskih zastavah. Povsod se upelje bolgarska uprava. Bolgarske armade neprestano prodirajo v Tracijo. Zasedle so mesti Viza in Rodosto. Ob obali Marmaraj-morja vihra bolgarska zastava.

Srbsko-turška vojska.

Prodiranje Srbov.

Belgrad, dne 6. novembra. (Kor. biro.) Kakor se iz Skoplja uradno naznanja, je zavzela ena srbska armada Kičevo in Koča in se pomika neprestano dalje proti jugu na Solun, druga srbska armada pod generalom Jankovičem koraka po zavzetju Peči, kjer so se sešli Črnogorci in Srbi, proti morju. Oddelek te armade bo pomagal s svojo artilerijo Črnogorcem pri bombardiranju Skadra. Tretja srbska armada je pa prodrla do Prilepa, kjer je trčila na ostanke razpršene armade generala Zekki paše. Po kratkem odporu so zapustili Turki tudi to pozicijo in se umaknili proti Bitolju. Pred Bitoljem se pričakuje v tej smeri zadnji turški odpor.

Grško-turška vojska.

Grki pred Solunom.

Solun, dne 7. novembra. (Zasebna brzojavka.) Glasom oficijelnih poročil stoji grška armada Konstantina, broječa 60.000 moč, pred Solunom in se pripravlja na obleganje mesta. Prestolonaslednik Konstantin je izročil valiju v Solunu ultimatum, v katerem ga poziva, da izroči mesto tekom 48 ur, sicer bi moral mesto bombardirati. Rok poteče dne 8. novembra.

Solun kapituliral?

Drugo poročilo pravi:

Atene, dne 7. novembra. (Zasebna brzojavka.) Ladija „Euterpe“, ki je dospela včeraj v luko Volo, prinaša poročilo, da je Solun kapituliral. Potrjena ta vest še ni.

Črnogorsko-turška vojska.

Severna kolona

pod poveljem generala Vukotića je po zavzetju Peča (Ipek) prodrla do Djakovice. Mesto Djakovica, o katerem smo že zadnjič poročali, se je udalo brez odpora.

Južna kolona

pod poveljem prestolonaslednika Danila in oddelek zahodne kolone oblegata Taraboš in Skader, drugi oddelek

zahodne kolone

pa prodira dalje proti jugu. Glasom brzojavk iz Cetinja z dne 6. novembra so že zavzeli Črnogorci Lešo in luko Sv. Ivan v Međuji. Proglasili so okupacijo v imenu srbskega naroda. Iz tega se sklepa, da so Črnogorci zasedli te pokrajine za Srbijo.

Naši voditelji k položaju.

Vsled balkanskih zmag smo pridobili, le kar brez ovinkov povejmo, vsi Jugoslovani na ugledu. Svetovna javnost in ne najmanj nemška, je svoje naziranje o nas temeljito spremenila. Svet ve, da prebiva na jugu avstrijske monarhije in dalje na Balkanu slovanski faktor, ki ga je treba zelo vpoštevati. V takih razmerah so izjave naših voditeljev še toliko bolj važne, zato vsi nemški listi obširno poročajo o govori, ki sta ju imela v delegacijah dr. Šusteršič in dr. Korošec. Ta dva govora sta tudi zanimiva, ker pojasnjujeta naše stališče napram vladi, ki išče s Srbijo konfliktov. Kakor izvajamo v drugem članku, je avstrijsko repenčenje napram Srbiji skrajno neumestno. Mesto da bi se z dalekovidno politiko skušalo pritegniti tega sosedja na se, se mu pri ustvaritvi njegove nove domovine dela ovire in se ga odbija. Cilj in vse stremljenje naše politike mora biti, da živimo s Srbijo v prijateljskem razmerju, ker le potem bomo živeli v dobrih razmerah z ostalimi balkanskimi državami in le potem bo naša interesi na Balkanu varovani. Medsebojno izigravanje balkanskih držav je minulo, ker je medsebojno prijateljstvo posvečeno s krvjo in vtrjeno v bojih in če tudi ne bo prišlo do kakšne ožje zveze, se proti novi Srbiji, ki nam je najbližja, na Balkanu ne bo dalo delati vspešne gospodarske politike. Prijateljstvo s Srbijo mora postati aksiom v naši zunanji politiki, če se neče tirati državo v propad. Če smo pa s Srbijo v prijateljskih odnosih, potem se nam ni treba bati srbske luke ob Adriji. Srbija rabi za svoj razvoj luko, zato jo popolnoma opravičeno zahteva in naj bo potem ta luka Ivan v Međuji, ali Drač, ali pa kje ob Egejskem morju. Avstrija, ki radi te zahteve po svojih oficijelnih listih grozi Srbiji in kliče proti Adriji prodirajočim Srbom svoj „stoj!“, dela s tem zopet pogubonosno politiko balkanskega protektorja in škoduje največ sama sebi. S tem neti Avstrija znova na Balkanu proti sebi sovražstvo, spravlja v nevarnost vse svoje interese in ogrožava svetovni mir. Če bomo živeli s Srbijo v miru in prijateljstvu, nam njena luka ne bo nikoli nič škodovala. Seveda z aspiracijami nemškega imperijalizma, ki hoče zavojevati Adrijo in noče o enakopravnosti narodov nič vedeti, je ta srbska zahteva nezdružljiva. Toda te politične principe mora naša Avstrija enkrat za vselej zapustiti. Narodi se ne dajo za vse čase potlačiti k tlom, to bi se naši mordažni krogi lahko naučili iz najbližje — turške — zgodovine. Pride dan plačila in potem gorje tlačiteljem!

Dr. Šusteršič

je v svojem govoru, ki ga je imel v torek v delegacijskem odseku za zunanje stvari, sklenil slepne zmage balkanskih držav, ki nimajo zgleда, zmage, ki so ustvarile nov status quo in ustvarile mesto Turčije balkansko zvezo, iz katere se najbrže razvije ilirsko carstvo. Evropska Turčija mora popolnoma likvidirati. Najmanjši ostanek turškega posestnega stanja v Evropi bi tvoril bacil, ki bi vedno povzročal nemire. Ni dovolj, da postopamo složno z našimi zavezniki, marveč mora se iskati in doseči jasno in lojalno sporazumljenje z Rusijo. Ni v interesu naše monarhije, če ostanejo Dardanele zaprte. Tudi Srbiji se ne sme dohod k morju zabraniti. Največji naš interes je, da se kolikor mogoče malo v balkanske zadeve vmešavamo.

Poraz Turčije pomenja tudi konec dualizma. Nemogoče je zdaj nadaljevati dosedanje jugoslovan-

sko politiko, ko mejimo ob veliki slovanski državi, kjer vladata svoboda in pravica. Jugoslovani v monarhiji, ki so za moč in slavo monarhije že prelili cele reke krvi, se odlikujejo z ravno tistimi vojaškimi čednostmi, s katerimi se odlikujejo njih bratje po ročju v balkanskih državah, a lastne svobode si ne morejo priporiti. Dosedanji položaj je nevzdržljiv.

Včeraj je gdvoril v zunanjem dšeku

dr. Korošec.

Izvajal je: Jugoslovani so bili monarhiji in dinastiji vedno zvesto udani in sicer celo v takih razmerah, v katerih bi se bila ukanost vsakega drugega naroda omajala. (Pritrjevanje.) Mi hočemo ostati i nadalje monarhiji zvesti. Toda monarhija mora Jugoslavijanom to stališče olajšati s tem, da jim ustvari kulturni in politični centum. Ako pa se to ne zgodi, se utegne proti naši volji zgoditi, da se bodo oči mnogih obračale proti centru izven naše države. Jugoslovanska irčenta bi bila tembolj nevarna, ker se je trenje med jugoslovanskim in italijanskim elementom razen nekaterih bojnih točk v nekom oziru zmanjšalo in bi našle take težnje pri Italiji podpore. Politika, ki gleda na to, da monarhijo obvaruje edino-le največje škode, je slaba. Ako hoče Avstrija na novo oživeti, mora gledati na svoje interesno sfero na jugu, a tej nalogi bo le kos, ako svoje Jugoslovane v njihovem nacionalnem stremljenju podpira.

Politični pregled.

Obnovitev trozveze.

Berolin, dne 6. novembra: Listi javljajo, da sta Bethmann-Hollweg in dr. San Giuliano sklenila obnovitev trozveze na mnogo širši podlagi, kot doslej. Trozveza bo baje odslej slonela na načelu: „Eden za vse, vsi za enega.“

Cesarjev prestolni govor.

Pri slavnostnem sprejemu delegacij je imel cesar sledeči prestolni govor:

„Z odkritosrčnim zadovoljstvom in zahvalo vzamem vaše udanostne izjave na znanje. Odkar so se delegacije zadnje zbrale, so se izvršili na Balkanu resni vojni konflikti, ki zahtevajo tudi zvišano pozornost naše monarhije. Iz ozirom na dejstvo, da konflikti na Balkanu tangirajo velike interese, je smatrali skorajšnji povratek urejenih političnih in komercialnih razmer v bližnjem Orijentu za nujno potreben. Moja vlada bo pripravljena v popolnem soglasju z zveznimi kabineti v ugodnem trenutku se udeležiti akcije velesil, ki stremi za restitucijo miru na Balkanu. V zadnji delegacijski sezi so delegacije s pohvalno vredno požrtvovalnostjo dovolile za mojo armado in mornarico izredne kredite, ki so ojačili pripravljenost obrambne sile monarhije. Te koče zahteve moje vojne uprave se gibljejo v docela normalnih mejah. Le v svrhu, da se končno že reši podčastniško vprašanje, je zahtevala moja vojna uprava nekoliko višje svote. Razmere Bosne in Hercegovine se vsled lojalnega in patrijotičnega zadržanja prebivalstva mirno razvijajo. Bosanskemu saboru bo predložen bogat legislativni delavni program, ki mu omogoča, da se peča s kulturnim in z gospodarskim napredkom obeh dežel. V prepričanju, da boste predloge, ki jih bo podala skupna vlada, skrbno in previdarno preizkušali, želim vašemu delovanju najboljših uspehov in vas prisrčno pozdravljam.“

Poljaki.

Lviv, dne 4. novembra: Vsepoljska stranka je včeraj zborovala. Navzočih je bilo mnogo poslancev in voditeljev ter raznih politikov, ki so razpravljali o mednarodni situaciji. Varšavski pisatelj Pačicki, ki je bil navzoč, je priporočal, da se posebna pozornost posveti Poljakom v Nemčiji, ne pa toliko onim v Kongresni Poljski (Rusiji). Položaj Poljakov v Rusiji ni daleko tako slab. Pač pa je žalostno v Nemčiji, kjer se bo treba začeti pečati s krutimi zakoni o razlastitvi Poljakov. Koncem zborovanja je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da Poljaki začnejo z drugačno — slovansko — politiko.

Balkan.

Bivši ogrski minister grof Julij Andrassy je v „Neue Freie Presse“ objavil članek, v katerem dokazuje uvodoma, da je bila Avstro-Ogrska vedno še naklonjena balkanskim krščanskim državam.

Po tem uvodu pravi grof Andrassy, da monarhija ne more sprejeti načela, da treba ohraniti v vsakem slučaju status quo. Ko bi Turčija zmagala, ne bi bilo dovoljeno, da ona podjarmi balkanske države; v slučaju zmage Turčije bi bilo torej moralo ostati pri status quo. Če pa male krščanske države iz lastne moči popolnoma premagajo Turčijo, bi bil status quo absurdum. V zavesti svoje moči se te države ne odpovejo svojim aspiracijam. Če bi bila pa Turčija od nasprotnikov definitivno premagana, se mora vsaka krščanska država ojačiti v razmerju s svojo zmago.

Mi moremo z razvojem balkanskih držav gospodarski le pridobiti. Čim bogatejši so Bukarešt, in Beograd in Zofija, tem bogatejša mesta so tudi Dunaj in Budimpešta. Čim bolj izobraženi in napredni bodo naši južni sosede, tem naravnost je tudi naš kulturni in naravni napredek.

Omenjajoč razmerje med Avstro-Ogrsko in pa Rusijo, zaključuje grof Andrassy svoja tožadevna izvajanja:

Naši interesi so tako malo egoistični interesi moči, oni tako soglašajo z interesi mirne Evrope in prav razumevanimi interesi Rusije — sedanja ruska politika je tako zmerna in pametna — da ne dvomim na možnost sporazuma. Nikakor pa ne smemo brezobzirno vstrajati na stališču status quo.

Delegacije.

Delegacije pridno zborujejo. Govorniki se vsi bavijo z balkanskim vprašanjem. Izmed Slovencev sta govorila dr. Šusteršič in dr. Korošec, ki sta oba vzbudila veliko pozornost. V odseke so se izvolili izmed Slovencev sledeči poslanci: za zunanje zadeve in vojni odsek dr. Šusteršič, za zunanje zadeve in bosanski dr. Korošec, vojni odsek dr. Fon, dr. Korošec je referent bosanskega odseka, Fon pod načelnik vojnega odseka.

Državni zbor.

V proračunskem odseku nadaljujejo naši poslanci z obstrukcionistično taktiko. Nепrestano se vrše pogajanja, da bi naši poslanci svojo taktiko opustili.

Naše prireditve.

Kozje.

V četrtek, dne 31. oktobra t. l., se je vršil prvi okrožni združni shod za okraj Kozje v Kozjem. Shod se je radi neugodnih razmer še le letos prvokraj vršil, a se je izražala želja, da se taki shodi prirejajo vsako leto.

V načelstvo so bili izvoljeni gospodje: dr. Barle (predsednik), župnik št. Pivec in nadučitelj E. Moric.

Sklenilo se je, da se prihodnje leto vrši okrožni združni shod v Bučah.

Gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak je govoril o raznih nedostatkih, kateri se tuhtam najdejo ter dajal navodila za izpopolnjenje naših zadrug.

Po govoru se je vnela živahna debata, v kateri se je zlasti povdarjalo, da naj se vedno strogo gleda na to, da se bodo vsako leto pregledala posojila z ozirom na stanje dolžnikov in porokov, še v to svrhu uporabljala knjiga „Pregled posojil“, omenjalo, da naj vedno podpiše zadolžnico kot porok še tudi žena, razpravljalo o potrebi dveh prič, ako stranka ne zna pisati itd.

Nato je predaval gospod Vladimir Pušenjak o posojilnicah in bankah in o postopanju posojilnic v slučaju vojske ter navajal, na kak način se naj zadruge pripravljajo za eventualne dogodke v bodočnosti.

Loka pri Zidanem mostu.

V nedeljo, dne 3. novembra, se je vršil že četrty okrožni združni shod za Posavje v Loku pri Zidanem mostu. Kakor običajno, so se zbrali zastopniki skoraj vseh zadrug, kateri so izvolili prejšnji odbor združnega okrožja ter določili, da se prihodnji okrožni združni shod vrši v Dobovi.

Nato je podal nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak razna važna navodila za poslovanje.

Vnela se je živahna debata, v kateri je povdarjal gospod Cerjak iz Rajhenburga, da posojilnica v Rajhenburgu zahteva v ugodnih letih od posojiljemalcev, da vrnejo četrtino glavnice, ker je v interesu posojiljemalcev samih, kakor tudi posojilnice, da dobivajo vsako leto nekaj glavnice nazaj. Govornik povdarja, da so napravili pri tej uredbi zelo dobre izkušnje in se vsestransko omenja, da je zelo dobro, zahtevati vsako leto od strank, da odplačajo nekaj dolga. Razpravljalo se je najhalje o zadolžnicah, predznambah itd.

Nato predava, gospod Vladimir Pušenjak o bankah in posojilnicah in navaja način, kako se naj zadruge pripravljajo za slučaj, da se pokažejo pri nas posledice vojske na Balkanu.

Raznoterosti.

Umrl je včeraj dne 7. novembra, zjutraj častiti gospod Ivan Govedič, župnik pri Sv. Mihaelu blizu Šoštanja, v 68. letu svoje dobe. Rojen dne 29. avgusta 1844 v St. Pavlu pri Voljski, v mašnika posvečen dne 23. julija 1869 v Mariboru, je služil kot kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, v Lučah, pri Sv. Martinu pri Velenju, v Artičah, v Mozirju, pri Sv. Martinu blizu Slovenjgradca, pri Sv. Mihaelu tik Šoštanja in od dne 8. septembra 1885 kot župnik pri Sv. Mihaelu tik Šoštanja. Pogreb bo v soboto, dne 9. novembra, ob 11. uri popoldne. R. i. p.!

80letnica češkega publicista. Dne 5. t. m. je slavil v Pragi svojo 80letnico češki publicist in član gosposke zbornice Anton Otakar Zeithammer. Bil je eden izmed najintimnejših prijateljev Riegerja in je igral svoj čas v češki politiki odločilno vlogo. K njegovi 80letnici mu je poslal cesar listnoročno pismo, v katerem priznava njegovo trajno lojaliteto in njegov patriotizem ter ga zagotavlja nadaljnjih njegovih simpatij.

Naši bratje trpe ne samo na Balkanu, tih narodne smrti ginejo tudi najsevernejši Jugoslovani — koroški Slovenci in Slovenci ob štajersko-nemški meji. Za svoj rod prelivajo balkanski Slovani svojo kri, mi pa ne bi utrpeli niti nekoliko desetice, da rešimo brate in zemljo izpod jarma naših narodnih nasprotnikov. Bodimo tudi mi požrtvovalni, hitimo ko-

roškim Slovincem in Slovincem ob štajersko-nemški meji v prvi vrsti s tem na pomoč, da pokupimo kolikor mogoče veliko srečk našega obrambnega društva „Slovenske Straže.“

III. slovenski protialkoholni kongres je preložen z dne 17. novembra na dne 29. in dne 30. decembra 1912. Vzrok temu je ta, da sedaj vojska vso pozornost in zanimanje nase obrača. Tudi je odšel gospod dr. Krajec, ki je imel na kongresu predavati, v Belgrad na pomoč. Do takrat je upanje, da se povrne in nam morda ve povedati kaj zanimivega iz Srbije, kjer je protialkoholno gibanje močno razvito. Kongres je tudi zato preložen na božične počitnice, da se ga bodo lažje udeležili učitelji in katehetje, za katere bodo v ponedeljek, dne 30. dec., posebna predavanja.

Kaj bodo dobitki pri žrebanju velike loterije „Slovenske Straže“ dne 18. novembra? V prvi vrsti bodo dobitki dragoceni kmetijski stroji in druge kmetijske potrebščine. Vrednost vseh dobitkov znaša 20 tisoč kron, glavni dobitek ima vrednost 5000 kron, drugi glavni dobitek ima vrednost 1000 K, tretji in četrti po 500 K, ostali dobitki so po 100, 50, 20, 10 in 5 K. Vseh dobitkov je 1554. Kmetovalci bodo pa imeli priliko dobiti med dobitki za kmetijstvo zelo potrebne stvari. Kaj je prvi dobitek? Kdor ne bi hotel za prvi dobitek — vreden 5000 K — vzeti popolne line oprave za tri sobe in kuhinjo, obstoječe iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave, dobil bo lahko 4—6 HP bencin-motor, mlatilnico z dvakratnim čiščenjem in slamoreznico. — Kaj je drugi dobitek? Drugi glavni dobitek v vrednosti 1000 K je: 1 vagon sortiranih umetnih gnojil, ali pa 1 garnitura za košnjo: stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana. — Kaj je tretji in četrti dobitek? Tretji in četrti glavni dobitek v vrednosti po 500 K je: oprava za spalno sobo za dve osebi, ali 1 gepelj z mlatilnico, ali stroj za košnjo. — Za mal denar lahko dobite dragocene kmetijske stroje in druge kmetijske potrebščine. Ena srečka samo eno krono! Pišite na naslov: Pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani. Nagovorite tudi sode in naročite več srečk skupaj! Žrebanje že dne 18. novembra!

Za „Slovensko Stražo“ je nabrala ob priliki srebrne poroke gospoda Simona in gospe Barbare Vezjak na Prigarskem gospe Marija Kancler iz Spodnje Pojskave 12.20 K.

Štajersko.

Mariborske novice.

Dr. Pivko je našel milost v „Marburgerčinih“ očeh. Radi ustanovitve liberalnega „Maribora“ je „Marburgerca“ nekoliko prišla dr. Pivkova. To je tega „utrarajkajnega“ Slovence napravilo majhnega in pohlevnega. Kakor poroča „Marburgerca“ od dne 5. t. m., je šel dr. Pivko v Canosso. Hitel je k Jahnu zatrjevat, da on ni nikoli priporočal, naj bi Slovenci volili pri občinskih volitvah skupno s socialdemokrati. Čeravno čikvajo vsi vrabci, da so liberalci v Mariboru vedno za zvezo z rudečkarji, vendar korajžni dr. Pivko to zanika. To so junaki, ti liberalci!

„Marburgerca“ psuje v zadnjih številkah, da se mora človeku kar zagabiti. Vidi se, da so ji porazi njenih prijateljev Turkov povsem zmešali pamet. Povemo ji pa prijateljski, naj se pomiri, ker se bo mogla sprijazniti še z marsikaterim vspehom Jugoslovanov.

Umrl je dne 7. novembra 1912 v koloniji obče-spoštovani delavec Jožef Gugnjar v starosti 84 let. Pokojni je bil mož stare, dobre korenine, odločen kristjan, pa tudi zvest Slovenec. Vedno je bil naročen na Mohorske knjige, bil je ud podružnice „Slovenske Straže“ pri Sv. Magdaleni in bil tudi jako delaven pri katoliškem delavskem društvu v Mariboru. Posebno pa žaluje za rajnim Vincencijem družba pri Sv. Magdaleni, kojega najdelavnejši ud je bil pokojni od početka, ko se je društvo ustanovilo, do svoje smrti. Kako pridno je hodil od hiše do hiše in nabiral za uboge. Nabral je zanje vsega skupaj najmanj 20.000 K. Ljubi Bog naj mu njegov trud obilno poplača. Pogreb bo v soboto popoldne ob 4. uri.

Maribor. Gašpar Goričan, infanterist pri 26. deželno-brambovskem pešpolku v Mariboru, je bil v nedeljo, dne 3. novembra, doma na Kumenu pri so-rodnikih na obisku. Po noči ob 11. uri se je hotel od postaje Falja peljati domov v Maribor. Ker je pa bil nekoliko preveč pogledal v kozarc, je pri vstopu padel pod železniški voz in je prišel pod kolesa, katera so mu zmečkala levo nogo. Goričana so odpeljali v Maribor in rešili voz, ga je na ukaz c. kr. vojaškega zdravnika dr. Metzke odpeljal v javno bolnišnico, kjer so mu še po noči morali levo nogo odrezati.

Pred tednom dni je zginila kovčeva žena Grahova, Studenci, Wiesenpasse. Stara je okrog 60 let. Dozdaj so jo brezvspešno iskali. Kaj jo je gnalo od doma, ni znano. Govori se, da je po prepiru z neko sosedo rekla, da gre in da je ne bo nikdar več videla.

Št. Iljske novice.

Zadnjo nedeljo popoldne se je blagoslovila lepo prenovljena kapela lurske Marije pri gostilni g.

Vračka tik velike ceste. Blagoslovil je kapelo domači gospod župnik, ki je v lepem govoru poljal zgodovina Lurda in čudežev ter v obilnem številu tukaj zbrane navduševal za zvestobo v katoliški cerkvi, za češčenje in posnemanje Marije. Pri tej priložnosti je neko mlado železniško uradnišče, ki je prišlo pred kratkim sem, hotelo pokazati svojo prosvitljenost. Pa naj si ja ne misli, da ga je kdo občudoval, ko je hodil pokrit mimo kapele, saj takih se danes veliko vidi. Ali znabiti zato ni vzel iz glave svoje „eisenbanerske kape“, ker se je bal, da bi se nekoliko posvetilo v njegovo glavo? Ali še ve, kako ga je preč časom njegova gospodinja na cesti podila? Ja, ja, taki mladenčci, ki po noči ne znajo najti gotovega kraja, naj ostanejo doma.

Na našo slovensko šolo je prišla nova učiteljica, neka Rošker. Nam se čudno zdi, zakaj ni šla na nemško šolo, stanuje itak pri nemškem nadučitelju Gordonu, jest hodi v Südmarkhof, naj bi kar še tudi v nemški šoli učila. Je pač dobil Südmarkin „ofer“ Sajlu vredno pomočnico!

Ljutomerske novice.

Noršinci. Gasilno društvo v Noršincih priredi v priči nabave prepotrebne orodja v nedeljo, dne 10. novembra, kimboli v prostorih gospoda Marka Vaupotiča v Noršincih. Začetek ob 4. uri popoldne. Pridite!

Zalostna obletnica. Dne 26. oktobra t. l. je preteklo leto, kar je bil tu umorjen šolski sluga g. Pergar. Kakor znano, še do danes nimajo morilca. Čudno je le to, da se je že več osumljenih oseb od-selilo v Ameriko. Pred 14 dnevi je zopet izginila neka osumljena oseba. Točaži nas edino le rek: Nič ni tako skrito, da bi ne bilo kedaj očito.

Cuber. V ponedeljek, dne 4. novembra, je tukaj zgorela druga viničarija gospoda župnika Weixla iz Sv. Križa. Nesrečo je povzročila najbrže žlobna roka.

Priporočilo. Dobili smo semkaj narodnega med-darja in svečarja gospoda Skrajnerja v hišo nekdanje gospe Thurmanove, sedaj gospoda Severja, na glavnem trgu. Novi obrtnik se priporoča skatnemu občinstvu.

Ljutomer. Za „Slovensko Stražo“ je nabral Jožef Vršič ob priliki godovanja našega vrlega pristaša gospoda Dragotina Novaka v Stročjavi 6 K. Bog živi!

Ljutomer. Ako se pelješ po okrajni cesti iz Sv. Križa na Murskem polju proti Ljutomeru, moraš skozi lepo vas Noršince. Ta nekdanja popolnoma narodna občina hoče postati v kratkem nekaka predstraža posiljenškega trga „Lotmerka.“ Letošnje jesen so se nekateri posestniki (tako daleč) spozabili, da pošiljajo svoje otroke v nemško šolo. Oh, zaslepljeni stariši. Ali menite res, da so vam prinesli seboj lotmerški nemški pevci iz Norimberka trahtar? Če vas je sedaj sram naše krasne slovenske šole, ki nosi ime našega presvitlega vladarja? Ali niste več ponosni na njo? Torej za župico in za cunje se že gre, ki jo dobe vaši otroci na nemški šoli. Prihod-njič hočemo svetu razkriti one zaslepljene odpadnike, da jih boste poznali.

Naš okrajni šolski svet pod predsedništvom g. Bouvarda pošilja nemščine nezmožnim strankam — samonemške dopise. Kako dolgo še nas bodo oblaščila z nemškimi dopisi? Zahtevajmo, da se naš jezik ne prezira ter se s slovenskimi strankami slovensko uraduje.

Trboveljske novice.

Huda nesreča. Z dne 5. t. m. se nam piše: Danes sta se ponešrečila pri tukajšnjem rudniku v vshodnem revirju rudarja Janez Zelenšek in njegov 18letni sin Anton. Zasulo ju je popolnoma, na neznan način. Ko je prišel ob 9. uri dopoldne paznik na lice mesta, je našel velikanski nasip pred seboj. Ukrenil je takoj vse potrebno za odkopanje, pa do 6. ure zvečer ponesrečencev še niso dobili na dan. Oče je bil tu pri rudniku že 35 let, vedno vzoren in priden delavec, ter zapušča še štiri nepreskrbljene otroke in obžalovanja vredno slaboumno soprogo. Nad to težko izgubo, oziroma grozno nesrečo, naše rudarsko sožalje. Še le dan po nesreči so mogli izkopati njuni mrtvi trupli. Pokopana sta bila z vsemi rudarskimi častmi.

14dnevna plača. Nad tukaj na novo upeljanim 14dnevnim izplačevanjem so naši rudarji zelo nevoljni. Sedaj razvidijo, kake bedarije uganjajo socialdemokratski voditelji, ki se vedno radi hvalljo, da samo oni vse dobro za delavce napravijo. Ravno 14dnevna mezdaj je za nekatere delavce veliko gorje. Kakor se še spominjamo, je bil naš gospod državni poslanec dr. Benkovič proti 14dnevnu izplačevanju za rudnike, pa socialdemokratski poslanec Seitz mu je v državnem zboru predbacival, da govori v korist rudniških posestnikov, a danes razvidi večina delavcev, da je delavski prijatelj. Po toči pa seveda ni treba streljati, ker tedaj je prepozno. O tem bomo še večkrat govorili.

Drugi kraji.

Le še nekaj dni je do žrebanja velike loterije „Slovenske Straže.“ Dne 18. novembra bo nepreklicno žrebanje. Iz krajev, kjer nimajo še srečk „Slovenske Straže“, jih takoj naročite pri pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani! Srečka velja samo eno krono!

Dragučova pri Mariboru. Tukajšnji občinski, na novo izvoljeni odbor je zopet enoglasno izvolil za župana gospoda Jakoba Valentana in za svetovajca Franca Muleca in Jurija Bračkoja. Nič ni pomagalo ugovor, katerega je nezakonito vložil znani Hanzek Pavalcz in nekaj tovarišev proti volitvi občinskega odbora. Visoko namesništvo je Palvalczu in tovarišem temeljito poučilo, kako se ima primerni ugovor vložiti. Samo ob sebi je umevno, če bi bili ti izvoljeni, bi se tudi ugovor vložil ne bil. „Sedaj pa ta-le blamaža. Če volilca ni, tudi izvoljen nisem.“

Lembah. Pred par dnevi sta se stopla na cesti v Lembahu vinogradnik Jože Butola in viničar Ant. Groznik z Vrhovega dola radi nekega prepira. Groznik je udaril Butola, z nožem po glavi in mu prerezal kožo do kosti.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Pred par dnevi je nastal v Ročici med viničarjem Francem Kranerjem in meč delavcem Jožetom Donko in Jožetom Klausnerjem prepir, pri katerem sta zadnja dva Kranerja s koli tako pretepala, da je zadobil ta po celem životu zlatne poškodbe, vsled katerih so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. „Narodni List“ je poročal v številki 44 iz našega trga sledeče: „V neki gostilni blizu našega trga je sedel srečljivi med kmečkimi pivci znani politikujoči kaplan B. Pilo se je veliko in tako proti polnočni uri se je začelo tudi politizirati. Najglasnejši je bil kaplan, ki je začel živahno agitirati za zmago svoje stranke v eni bližnjih občin, kjer so se imele v kratkem vršiti volitve starešinstva. Eden izmed navzočih teh kmečkih pivcev je kaplanu ugovarjal. Kaplan ga je zavrnil, beseda je dala besedo in končno se je izrazil kmet, da bi se pač za duhovnika bolj spodobilo, biti zvečer ob 9. uri doma, kakor tako pozno po noči v gostilnah posedati. Kaplan je nato pokazal, kaj znajo člani bojujoče se cerkve in je pretepel tega kmeta tako, da ga zasleduje sedaj mariborsko okrožno sodišče zaradi težke telesne poškodbe.“ Ta članek je od začetka do konca nesramna laž. Vsak njegov stavek kaže zlobo liberalnega šentlenartskega dopisnika, ki ni samo političen lump, ampak docela izprijen oseben falot. Mi ne zamerimo nikomur, tudi najliberalnejšemu listu ne, če poroča resnico, saj to bi morala biti tudi njegova dolžnost. Toda že kar tako si stvari izmisli, kakor je lažnjav omenjeni članek, to je vrhunec hudobije. Mi pozivljamo liberalnega laži-dopisnika, da imenuje tisto gostilno, tisti kraj, tistega politikujočega kaplana B., tistega pivca, ki je kaplanu ugovarjal, tistega kmeta, ki ga je pretepel, da ga radi te težke telesne poškodbe zasleduje okrožno sodišče. Liberalni dopisun dobro ve, da je brez vse podlage skoval ta članek. Pač pa zna — prav po liberalno — zlobno zavijati dogodke, o katerih bomo tudi mi svoj čas poročali — toda stvari primerno. Pač pa odseva iz članka ves liberalni gnjev in vsa nevolja vsled zmage, ki so jo naši volilci pridobili v oni občini, kjer je padel stari stajerčijanec župan. Toliko smo morali odgovoriti na članek laži in obrekovanja.

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v prihodnjo nedeljo, dne 10. novembra, po večernicah prosto zabavo z običajnim vspehom. Med drugimi se ponavlja igra „Najdena hči“, potem srečolov z mnogimi lepimi dobitki.

Gornja Radgona. Izobraževalni odsek Dekliške zveze priredi v čitalniških prostorih v nedeljo, dne 17. novembra, majhno slavnost s petjem, deklamacijami, govorom in gledališko predstavo: „Strahovi.“ Pridite mnogostevilno!

Gornja Radgona. V prihodnjo nedeljo, dne 10. novembra, popoldne po večernicah, bo imela naša Mladiška zveza svoj običajni mesečni poučni shod. Mladenci, pridite!

Konjice. Bračno društvo in Dekliška zveza v Konjicah priredi v nedeljo, dne 24. novembra 1912 v prid revnim otrokom slovenske okoliške šole dve šaljivi gledališki predstavi s petjem: 1. „Kovačev študent.“ 2. „Oh, te ženske“ v dveh slikah. Kdor se hoče zopet enkrat prav dobro zabavati, naj pride k nam!

Cadram. Društvo „Sloga“ bo imelo prihodnjo nedeljo dne 10. novembra, po litanijah zborovanje. Govorilo se bo o delovanju „Slovenske Straže“, o njeni potrebi in njenih uspehih. Povabljeni vsi društveniki in drugi!

Slov. Bistrica. Pri okrajni sodnji v Slov. Bistrici se je v neki pravdi od sodnika dr. Rakoveca razglasila sodba, katera je vredna, da se otme pozablivosti. Neki kmet je prodal slovenjebistriškemu mesarju Mihaelu Rasteigerju tele na vrago. Ta je poslal po teleta svojega hlapca, kateri pa je z živinčetom med gonjo ravnal tako grdo, da je tele popolnoma izmučeno in mokro prišlo v klavnico. Mesar Rasteiger je hotel zaradi tega kmetu otegniti precejšen znesek obljubljene kupnine, s čemur pa kmet seveda ni bil zadovoljen. Ker pa mesar ni hotel prevzeti teleta za obljubljeno ceno, kmetu pa ni kazalo gnati ga zopet domov, ker je preveč oslabilo, ga je moral prodati drugemu mesarju za nižjo ceno. Pri tem se je izkazalo, da je tele za več kilogramov zgubilo na teži. Kmet je nato tožil Rasteigerja, da mu ta povrne škodo, za katero se je tele nižje prodalo in katero je na teži zgubilo. Nastala je pravda. Zaslišane priče so vse te dogodke potrdile, sodnik

dr. Rakovec je pa vse eno tožbo zavrnil ter kmeta obsodil v plačilo vseh stroškov in sicer zaradi tega, ker bi moral kmet tele domu gnati, da bi mu bilo med gonjo crnilo, mesarja Rasteigerja pa potem tožiti, da mora tele prevzeti in se pogodbe držati. Za to pa, da je tele na teži zgubilo, ni odgovoren Rasteiger, pač pa njegov hlapec; ter bi moral kmet hlapca za tako odškodnino tožiti...? Začuden je gledal sodnika dr. Janeschitz, ki je Rasteigerja zastopal, ali prav sliši, ker take sodbe ni pričakoval. Se bolj presenečen je pa bil tožiteljev zastopnik, ki se sanjati ne bi mogel, da se bo tožba odlikala; in sodnik pa se je čudil obema zastopnikoma, da sta se njegovi sočbi čudila in tako so se vsi skupaj — čudili. Le kmet je pobitega srca odšel iz sodne dvorane, ker bo moral škodo trpeti, zraven pa še plačevati visoke pravdne stroške. Sedaj pa veste, kmetje, kako morate postopati, če imate kako kupčijo z meščani v Slov. Bistrici.

Teharje. V nedeljo, dne 10. novembra, bo popoldne po večernicah občni zbor telovadnega odseka. Po občnem zboru bo predavanje. Vabljeni vsi prijatelji mladinskega gibanja!

Sv. Bolhenk pri Središču. Tukajšnja požarna bramba Vitan bo imela v nedeljo, dne 10. t. m., slavnostno blagoslovljenje svoje nove brzgalne in spravilnice. Vsporedi: ob 9. uri predpoldne blagoslovi domači častiti gospod župnik brzgalno; potem skupna sv. maša. Popoldne prosta zabava s srečolovom.

Slov. Bistrica. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi dne 17. listopada v korist ubogim šolarjem okoliške šole žaloigro v 5 dejanjih: „Mlinar in njegova hči.“ Vse sosede iskreno vabimo na to našo prireditev. Vsaki se naj potruži ta dan v Slov. Bistrico, naj bo lepo ali slabo vreme. Na veselo svidenje!

Makole. V nedeljo, dne 10. novembra, popoldne po večernicah se priredi tukaj velika veselica. Na vspehu te prireditve je med drugimi tudi gledališka igra.

Zibika. Gospod Simon Štrankl, učitelj v poklju in posestnik na Tinskem, je obdaroval trideset otrok z raznovrstnim blagom za zimsko obleko, tukajšnji učiteljski knjižnici pa je naklonil 44 knjig in zvezkov. Za te darove se blagemu šolskemu dobrotniku najprisrčneje zahvaljujeta: šolsko vodstvo in krajni šolski svet v Zibiki.

Sv. Kunigunda, občina Slovenjvas. Poslanec Brenčič si je natanko ogledal strašno nesrečo, katera je zadela dne 29. oktobra Kungočane, ko jim je požar v par minutah popolnoma upepelil celo vas. Samo štirim posestnikom so ostale hiše, drugo pa je vse uničeno: vsi poljski pridelki, krma, slama, drva, obleka, obuvalo, pohištvo, štiri glave goveje živine, 24 svinj, vozovi, orodje itd., tako da je ljudstvo v strašni bedi. Poslanec je ljudem obljubil, da stori vse korake pri oblasteh, da se poškodovancem počeli zdatna podpora. C. kr. namestnik, ekselencia grof Clary, si je skupaj s ptujskim uradnim vodjem dr. pl. Netoliczkom, poslancem grajščakom Klammerjem, poslancem Brenčičem in inženirjem Schwabom ogledal škodo. Cesarski namestnik je takoj po intervenciji zgoraj imenovanih za prvo silo razdelil pone srečencem 1930 K, tako da so posamezni dobili po 300, 250, 200, 150, 100 in 30 K; večji znesek se jim je obljubil iz državnih podpornih sredstev. Eksel. grof Clary je sam daroval iz svojega 100 K, ravno tako veleindustriec Badl iz Maribora 100 K, za kar se jima pogoreli najprisrčneje zahvaljujejo. Zahvala tudi gospodu uradnemu vodju dr. pl. Netoliczki, ki je takoj drugi dan po nesreči storil vse korake, da se je ponesrečencem takoj dalo nekaj podpore. Grajščak Klammer je veliko ljudi prevzel v svojo oskrbo, kjer dobijo tudi hrano, in je shranil tudi še njihovo živino v svojih hlevih, za kar mu boči izrečena topla zahvala. Večje svote za podporo so se nabrale v cerkvi na Hajdinu. Tudi razne druge osebe so darovale večje svote in sicer: gospodje poslanec Brenčič, župan Slamberger, občina Slovenjvas, domači župnik in kaplan, tako da se je do sedaj nabralo okoli 2600 K. Bog povrni stotero vsem! Prosimo pa vsa dobra srca, naj na Slovenskem povsod nabirajo darove po vseh cerkvah za ponesrečence, da se jim beda vsaj nekoliko še pred zimo olajša, kajti ljudstvo je grozno obupano. Vsak znesek naj se pošlje županištvu občine Slovenjvas pri Ptuj. Škoda je bila cenjena v tej mali vasi, kjer je vseh samo 20 hiš, na okoli 50.000 K, zavarovalnica znaša pa komaj 26.000 K.

Podgorje. V Podgorjah je minulo nedeljo gledališka predstava izvrstno izpadla. Stara šola je bila natlačeno polna. Prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m., bomo (za izostale) ponovili v stari šoli popoldne po večernicah.

Rajhenburg. Na Martinovo nedeljo, to je dne 10. novembra, priredi naše izobraževalno društvo igrokaz: „Ljudmila.“ Ker je čisti dobiček namenjen za oplešavo prostora okoli nove cerkve za dan njegove posvečanja, ki se bo vršilo dne 2. julija 1914, se vabi občinstvo k obilnemu obisku in se bodo preplačila hvaležno sprejemala. Igra se vrši v novi kaplaniji. Začetek ob 3. uri popoldne. Torej pridite. — Odbor.

Jurklošter. V prihodnjo nedeljo, dne 10. novembra, priredi naša Mladiška zveza svojo mesečno zborovanje. Mladina in odrasli, pridite mnogostevilno! Sveto opravilo bo ob 8. uri zjutraj.

Sevnica ob Savi. Tukajšnja Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 17. novembra, gledališko predstavo „Dve materi“ v salezijanskem zavodu na Račni. Vmes poje sevnikiški pevski zbor. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Pridite vsi, ki vam je za razvedrilo!

Primorsko.

Nesrečen polet oficirja avijatika. Gorica, dne 4. novembra: Danes predpoldne je letel nadporočnik Karol pl. Petrovič iz Sopronja nad Velikimi Ročami, kjer se nahaja avijatiška postaja. Ko je hotel napraviti ostro kurvo v višini 60 metrov, se zaziblje monoplan in švigne z grozno naglico skoraj navpično na zemljo. Drugi oficirji, ki so potekli na kraj nesreče, so našli razbit monoplan in pri njem nesrečnega letalca, ki si je pri padcu zlomil obe nogi. Za vzroke nesreče se ne ve, a oficir, ki je letal uro poprej z istim aparatom, je zagotavljal, da je bila najbrže preostra kurva vzrok padca.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za doseg in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfum in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobro obnesla Bergmanns Liliencreme „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

Razgled po svetu.

V Združenih državah v Ameriki je bil dne 5. novembra izvoljen za predsednika ljudovlade demokrat (pristaš ljudske stranke) Woodrow Wilson, ki je dobil 408 glasov; njegova nasprotnika Roosevelt 104 in dosedanji predsednik Taft 11 glasov.

Pozdravi raznih narodov. Rimljani so dejali: ave in vale, Grki chaire, sedaj pravijo: chäre, tudi kalin patrida (srečno domovino = srečno pot, namreč želim) sicer pa kalimero = dober dan in kaloso rines = dobrodošel. Mohamedanski pozdrav je salem aleikum, arabski specijelno pa: auid el bela alik = bodi naj ti tuje vsako zlo. Brazilci pravi: Ate logo = da se vidimo, na Havajskih otokih nas pozdravijo z besedami: alha oe = ljubim te. Maori na Novi Zelandiji drgnejo nos ob nos ter zatrjujejo: tenak-oe = tukaj si. Zulufakri so zelo moški, nimajo prijazne besedi v pozdrav, rečejo samo: saku bona = vidimo te. Bečuanec je bolj prijazen, ker nas pozdravi z izrazom: tumella = bodi moj prijatelj. Narod Vahehe ima malo živine, zato je le-ta zelo v čislj in uglednejši tujci slišijo v pozdrav prijazne besede: Aze zenga = bodi pozdravljeno, o govedo!

Evropa se pogrezne? Profesor dr. Albert Nobles v Filadelfiji objavlja znanstvene razprave, v katerih trdi, da se v 50 ali 60 letih Evropa mora pogrezniti. Podzemske sile so, kakor trdi dr. Nobles, notranje zemeljske plasti pod Evropo tako oslabile, da evropska zemeljska skorja ne more večno obstati. Prvi krepki potres po dr. Noblesovem mnenju gotovo povzroči, da se Evropa pogrezne.

Roke in noge, znak raznih značajev. Lepe roke in noge so vedno znak harmonične narave. Dolge, ozke roke in noge so znak strasti, kratke značijo oblastnost in sebičnost. Ljudje izvanredno kratkih prstov so navažno brezsrčni, neusmiljeni. Majhne, lepe in polne roke s kratkimi prsti je imel n. pr. Neron. Jamice na rokah so znak hudomušnosti, veselosti, čisto tudi lahkomišelnosti. Velike roke in noge značijo moč in vstrajnost, pa tudi dobrodušnost. Bojazljive narave skrivajo tudi svoje roke, dočim odkritosrčni ljudje, ki nosijo srce takorekoč „na jeziku“, več kakor je potrebno s svojimi rokami krilijo. Vedno gibajoče se roke, ki močno gestikulirajo, so znak živahnosti duha, mirne roke imajo ljudje, ki so nagnjeni h komodnosti. Duševno omejenim ljudem se zde roke nepotrebne, nerodnim pa noge. Zadnji se čisto izpodtaknejo nad svojimi nogami, prvi pa ne vedo, kaj bi s svojimi nogami začeli.

Železniški predor 24.34 kilometrov dolg. — Zgradba železniškega predora skozi Kavkaz, ki bo dolg 24.34 km, je zagotovljena, ker je ruska vlada sklenila, da se izpopolni vladikavkaško omrežje in zgradi neposredna železniška zveza med mestoma Vladikavkaz in Tiflis, ki sta oddaljena drug od drugega 200 km in med katerima znaša sedaj najkrajša železniška zveza 1500 kilometrov. Na licu mesta so ruski in inozemski strokovnjaki dognali, da je možno zgraditi skozi Kavkaz 24.34 kilometrov dolg predor in da so v Kavkazu take težkoče, kakor so nastale pri grajenju znanih švicarskih predorov, nemogoče.

Se ujem a.

Ona (nevoljna): „Šest vrčkov piva si že spil, pomisli vendar, da imava sedem otrok!“

On: „Saj res, moram še enega!“

Listnica uredništva.

Gradec. Sporočite mi ime! Brez podpisa ne sprejemem. — Pozdravljeni.

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva
voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

Pozor ure!

Todna postrežba!
Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	7-
Original omega ura	18-
Kuhinjska ura	4-
Budiljka, niklasta	3-
Poročni prstan	2-
Srebrne verižice	2-

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gospodska ulica 28

Kopanje zlatine in srebra.

Šolske potrebščine

kakor zvezke, svinčnike, peresnike, peresa, kamenčke, tablice, radirke, gobe, črnilo, torbice, barve, čopiče, barvene krete itd. ima v največji izbiri na zalogi trdka

Goričar & Leskovšek

Celje, Graška cesta 7.

Lastna zaloga

ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade. --- Zaloga raznega papirja. ---

Zvezna trgovina

Goričar & Leskovšek

Celje, Rotovska ulica št. 2.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovska cesta

št. 5

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina.

Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Strojniki obenem

kurjač išče službe.

Razume na vsa popravila, električno in motorje. Nastop takoj. Ponudbe Ivan Jenko, pri gosp. Hentschl, Maribor, Dachatschgasse. 224

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone, (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

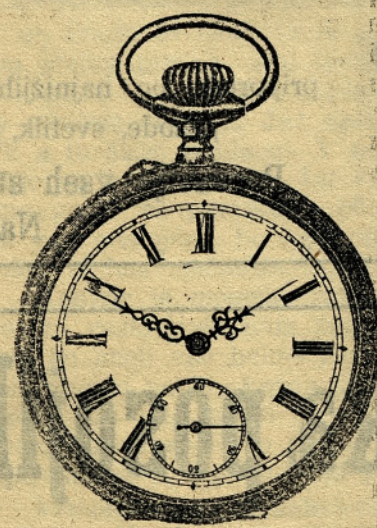
Mesna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru
Glavni trg tik rotovža. 181

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne postrežbe pr staroznani trdki

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.

Pristna srebrna ura K 7-—

Pristna srebr. ura ženska K 7-—

Pristna srebrna verižica K 2-—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura . . . K 28-—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

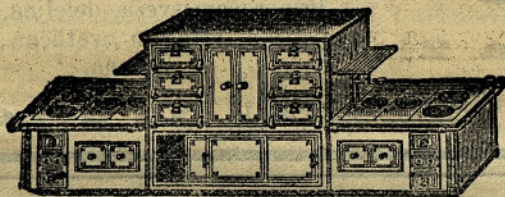
Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Ne pozabite

Volno, sukno (štofe), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg.

1086a

Burgplatz.

Ne zamenjajte!

Prepričajte se!

Direktorij za prihodnji teden v Lavant. škofiji.

- 11 Fer. 2. S. Marini Ep. C. dupl. 2. cl. c. a. oia. ut ppr. lc.; L. 8. divid. et L. 9. incip. Denique lucerna. Ad Laud. et Hor. Ps. de Dom. rel. ut ppr. lc. In M. Gl. In 2. Vesp. (ut ppr. lc.) com. seq. Compl. de Dom.
- 12 Fer. 3. S. Marini Pp. M. sem. c. r. Invit. Hym. et Resp. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. curr. Ll. 1. N. de Dom. 3. Nov. rel. ut ppr. lc.; 8. H. Dne., praevenisti. Ad Laud. (Suff.) et Hor. (ad Prim. Prec. I. lc.) oia. de Fer. a cap. de Coi. In M. Gl. 2. Or. A cunctis. 3. Or. ad lib. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer., a cap.) de seq. com. praec. Compl. de Fer.
- 3 Fer. 4. S. Didaci C. dupl. c. a. oia. ut heri et ppr. lc. not. Ad Laud. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. Or. ppr. In M. Iustus. Gl. Or. ppr. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. (Or. Praesta. . . ut qui.) com. praec. Compl. de Fer.
- 14 Fer. 5. S. Mennae M. dupl. c. r. oia. ut Fer. 3. praec. et in P. L. not. Ad Laud. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. In M. In virtute. Gl. Ev. de 10. Aug. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. (in P. L.) com. praec. Compl. de F. r.
- 15 Fer. 6. S. Leopoldi March. Austr. C. dupl. c. a. oia. ut Fer. 3. praec. et in P. L. not. Ad Laud. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. Or. ppr. In M. Gl. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. com. praec. et S. Othmari Abb. (Or. Intercessio.) Compl. de Fer.
- 16 Sabb. S. Gertrudis V. (d. a. ex heri) dupl. c. a. oia. ut Fer. 3. praec. et ppr. lc. not.; 9. L. (in P. L.) et com. simpl. in L. (et Hor. oia. de Sabb. a cap. de Coi. Or. ppr.) et M. Dilexisti. Gl. Or. ppr. Vesp. de seq. Dom. (oia. de Sabb., Ant. ad Magnif. et Or. ppr.) com. praec. et S. Gregorii Thaum. Ep. C. (h. a. simpl.) Compl. de Sabb.
- 17 + Dom. 25. p. Pent. (6. p. Euph.) et 4. Nov. De ea, sem. c. vir. oia. ut in Psalt. (et Dom. 20. p. Pent. not.) et ppr. lc. Com. S. Gregorii Thaum. Ep. C. in L. et M. Gl. sine 3. Or. Cr. Vesp. de seq. (ut ppr. lc.) com. Dom. (ppr. lc.) et S. Gregorii Thaum. Ep. C. Compl. de Dom.

Kupim vsako množino
vinskih drož, polžev, suhih gob, orehov
kakor tudi žito vsake vrste po najvišjih cenah

Jožef Perko, Lajtersperg
p. Pesniški dvor. 220

Kmetje pozor!

V Mariboru Stolna ulica (Domgasse) je prva ljudska kavarna prenovljena ter je v taisti zopet vse snažno in v lepem redu. Tam se dobiva čaj, punč, kava, mleko in druge okrepične pijače, kakor tudi mrzla jedila po zelo nizki ceni.

Podpisani vabi vse kmete, kateri vozijo svoje pridelke v Maribor na obilen obisk.

1087 MATIJA OBRAN.

Podružnica Ljubljanske

Kreditne Banke

— v Celju. —

Centrala: **Ljubljana.** Podružnice: **Spljet, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica.**

Delniški kapital: 8 milijon kron.

Rezervni zaklad čez K 800.000 obrestuje

vloge na vložne

knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Rent. davek plačuje banka iz svojega.

4 1 0
2 0

čistih

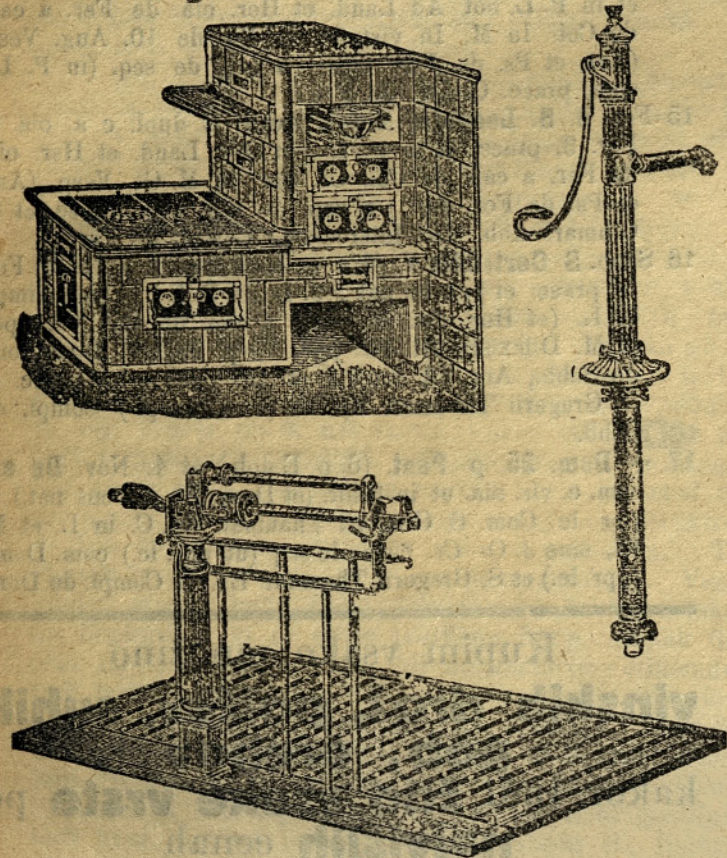
Volneno

za ženske in sukno za moške obleke,
zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča za drugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navažne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zabeh-nike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vi-dri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi, uteže v popravilo. Napeljujem strelovođe ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopolnje popolnoma zastoj.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče.
Pri večjih naročilih zdato znižane cene.

**LEKAR-
NARJA A. THIERRY-BALSAM**

edno pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

Vseko ponarejenjo, posnemanje in prodaja ka kega drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri in-fluenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udihi, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno
centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovišnega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnet-jih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU.
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. Köni-g.

Malisno šupo, suhe gobe,
jabolke namizne in za most, hruške, fizo!,
oves, pšenico, ječmen, bučno zrnje, ko-
:: ružno slamo od storžev, ::

**smrekove storže, vinski
kamen,** želod, krompir, sploh vse
dezelne pridelke, kakor tudi petroljevske
in oljnate sode, ter močnate, solne in
otrobne vreče kupi vsako množino, maslo

**Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki**

Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Na debelo!

Na drobno!

V najstarejši narodni **manufakturni**
trgovini se **vsled smrti** gospoda
Karola Vanič, Celje
Narodni dom
prodaja vsakovrstno blago, kakor:
možko in žensko sukno, druki, oksforti,
platno vsaki širokosti, dežniki, nogavice,
moderci, kravate itd. itd.
po zelo znižani ceni!
Velika množina različnih
ostankov pod lastno ceno.

KATOLIČANI! SLOVENC!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se **pre. dohovščini**
in **slav. občinstvu** za obilen
obisk; osobito se priporoča vsem
cenjenim odsekom „Orla“ za na-
bavo kompletnih krojev in vso telo-
vadno opravo Orlovske znake itd.
Imam nadalje veliko zalogo **zim-
skega** črnega- in modnega blaga,
iz solidnih tovarn.

Cene nizke! Delo solidno in vestno!
Postrežba točna!

Trgovina s specerijskim blagom

Pozor Slovenci!

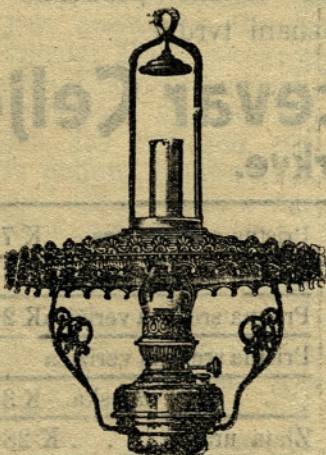
Trgovina z moko in dežel. pridelki

Glavna slovenska zaloga velikanska
izbira kranj. vrvarskega blaga
kakor: šrang, ujd, vrvi, vrvi
za perilo, mrez za seno in za o-
:: troške postelje itd. itd. ::
Sprejema se vse pod to stroko
spadajoča dela kakor: vrvi za zvo-
nove, dvigalnice in transimsije. :

Ivan Ravnika
Celje

Graška cesta 21.

Na drobno! Točna in solidna postrežba! Na debelo!

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! trgovina Na drobno!

Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklavskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4¹/₂%,
proti tri mesečni odpovedi po 4³/₄%. Obresti se pripisujejo
h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne
knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih
obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne
hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni
davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po
5%, na vknjižbo sploh po 5¹/₄%, na vknjižbo in poroštvo
po 5³/₄%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na
zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih
zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve go-
tovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za
vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako
soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvenem praznike. V urad-
nih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnili se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Do žrebanja velike loterije „Slovenske Straže“ samo še nekaj dni! Žrebanje že 18. novembra. Hitite z ku-
povanjem in naročevanjem srečk. Vrednost vs. h dobitkov 20.000 K. Srečka samo 1 K.